Published and distributed under Permit (No. 739) authorized by the Act of October 6, 1917 on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President
A. S. Burleson.
POSTMASTER GENERAL.

Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

The Lithuanian Weekly "SANDARA"
Published by the Lithuanian National League of America.
K. J. PAULAUSKAS
Sec'y and Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $2.50
To Foreign Countries $3.60
"SANDARA"
327 E Street, Boston 27, Mass.

KAINA 5 CENTAI.

No. 29 — So. Boston, Mass., Liepos (July) 19 d., 1923 m. — Metai X

Nauja Partija Am.

Nepasitenkinimas Amerikos įsivyravusiomis dviem kapitalistinėmis partijomis kas kartas labiau auga. Susitvėrė nauja Farmerių — Laboritų partija, kuri Minnesotos rinkimuose jau spėjo parodyti galybę. Ten renkamas naujas gubernatorius. Kada rašomos šios eilutės, sąskaita yra žinoma tik iš 1640 precinktų (išviso yra 3520 precinktų), ir jau tuose precinktuose naujosios partijos kandidatas Magnus Johnson gavo 24,-764 balsais daugiau už republikonų kandidatą, gubernatorių Preus'ą. Johnson'as ten gavo 161,503 balsus, republikonų kandidatas Preus 136,739 ir demokratų Cartey 11,424. Niekas neabejoja, kad laimės naujosios partijos kandidatas Johnson.

Laiškas Dievui.

Vienas vargingas žmogus iš Šveicarijos šiomis dienomis per paštą siuntė vieną maldos laišką Dievui. Jis meldė Dievo 100 frankų. Pašta padavė šitą laišką Kantono valdžiai. Vldžios ponai, sudėjo iš savo kišenės 50 frankų ir prisiuntė prašančiajam. Tas žmogus rašė vėl į Dievą, dėkodamas už dovaną ir prašydamas kitų 100 frankų. Tik prašė tų pinigų nesiųsti per valdžios rankas, nėsa valdžia iš tų pinigų sau pasilaikiusi 50 frankų.

("L. Uk.")

Kaklaraištis Lenkijos Premierui.

VARŠAVA. Lenkijos ministerių pirminikas Witos niekad nesiriša kaklaraiščio. Nors jo drabužiai yra siuvami geriausių Lenkijos siuvėjų, bet kaklaraiščio jis niekad nevartoja. Mat, jis pataikaudamas valstiečiams, nori pasirodyti, kad pats paeina iš valstiečių.

Vienas lenkų laikraštis sumanė paskelbti rinkliavą, kad nupirkti Witos'ui galstuką. Į kelias dienas tam tikslui sumesta 1,700,000 auksinų (pusantro dolerio Amerikos pinigais!) Witos neapsiėmė nė už tuos pinigus pirkties kaklaraiščio. Pinigus jis prašė atiduoti Lenkijos Raudonajam Kryžiui.

Lenkai Pakelia Čyžes.

VARŠAVA, liepos 15 d. Lenkijos ministerių taryba nutarė pakelti čyžes už sekančius dalykus. Už spiritą, kur pirmiau buvo 10,000 auksinų akčyžės už litrą, dabar bus 20,000 auksinų, t. y. pakelta visu 100 nuoš.

Už cukraus kilogramą buvo 1,500 auksinų mokesties, dabar padaryta 2,800 a. Kas antsyk perka daugiau per 100 klgr., tas turi mokėti da dadėčkines mokestis.

Už vyno bonką buvo 10,000 a. mokesties, dabar padaryta 20,-000 a. Jei kas turi daugiau per 10 bonkų vyno, turi mokėti dadėčkinę už jį mokestį.

Už degtukų dėžę buvo 80 a. mokesties, dabar yra 120 a. Jei kas turi daugiau per 500 dėžių, turi taipgi mokėti dadėčkinę mokestį.

Milijonierius Badu Mirė

KONSTANTINOPOLYJE, purviniausioje grintelėje mirė I. B. Stamboli, turtingiausias tabako fobrikantas Kryme.

Prieš karę jis su dviem savo broliais pardavė tabako dirbtuves Feodosijoje anglams už 7,-000,000 rublių ir už tuos pinigus prisipirko namų Charkove (viešnamį "Metropol" ir it.). Užėjo bolševikai, ir jis visko neteko. Konstantinopolyje jis gyveno didžiausiame skurde ir mirė iš bado.

Kiti jo broliai taipgi didžiausiame skurde: vienas badauja Berlyne, kitas slaisto Konstantinopolyje.

Švilpavimo Rekordas.

Viso svieto švilpavimo šampiono vardą įgijo prancuzas Jules Reynier iš Traus, netoli nuo Marsellies, Prancuzijoje. Jis be sustojimo iššvilpavo 10 valandų ir vieną minutą. Kitas švilpukas, kurs norėjo paršvilpti Reynier'ą, iššvilpė tik 8 valandas (turbut buvo unijinis švilpikas).

Nė vienas jų visą laiką nieko nevalgė, bet Reynier švilpdamas gėrė alaus.

Bijo Žmonių Rustybės.

MASKVA. Vidurinių reikalų komisarijatas nutarė duoti įpatingą apsaugą sovietų urėdininkams, kada jie keliauja po šalį su valdžios reikalais. Ar tai taip Russijoje "myli" komisarus, kad jiems reikia nepaprastu apsaugų?

8-nių Valandų Darbo Diena Geležies Darbininkams.

Geležies trusto galva Gary vėl pareiškė, kad neužilgo geležies dirbtuvėse bus įvesta 8-nių valandų darbo diena, vietoje dabartinės 12-os valandų.

Tą jau jis seniai žada, bet jo pažadėjimai visada pasilikdavo pažadėjimais. Kiek pirmiau Gary buvo pareiškęs, kad 12-os valandų diena yra "darbininkų laimė." Amerikos Darbo Federacija pareiškė, kad pasistegs įvesti uniją į geležies dirbtuves ir pareikalauti 8-nių valandų. Net protestonų kunigų sąjunga užprotestavo prieš Gary už jo kankinimą darbininkų. Gary išpradžių pažadėjo įvesti 8-nių valandų darbą, kaip tik privažiuos gana ateivių, kad užtektų trims "šiftams" darbininkų. Reiškia, tam reiktų laukti dar keletos metų. Bet kad visoj šalyje kilo urzgimas ant Gary, tai jis jau dabar žada už 6-ių sąvaičių įvesti 8 valandų dieną. Ar išpildys šį savo prižadėjimą, ar ir vėl jį nudildįs, kaip nudildydavo pirmesnius prižadėjimus?

Klaipėdos Kvota.

Iki liepos 1, 1923 m. Klaipėdos ir Lietuvos kvotos buvo atskirai laikytos,bet su pranešimu Foreign Language Information Service, kuomet Klaipėda buvo paskirta Lietuvai, Klaipėdos kvota pridėta prie Lietuvos kvotos ir nuo liepos 1, 1923, kas mėnesį iš Lietuvos ir Klaipėdos 492 žmonės galės atvažiuoti, arba per metus 2,460.

Išvers 700 "Anglies."

Pereitą žiemą, kad pritruko anglies, kaikurie nesąžiningi anglies prekėjai pradėjo maišyti į kurą akmenų. Atsiėjo išleisti įstatymai "pure coal law," kuriuo remianties dabar yra suimta 700 tonų tokio "kuro," kuris negali degti. Herman C. Lithgoe, valstijos chemistas, kurs išsprendė, kad ta "anglis" negali degti, išpradžių buvo nutaręs skandinti ją į marias, bet vėliau nutarė supilti už miesto. Mat daugybėje akmenų visgi yra kai kur anglies trupinėliai, tai apielinkės vaikai galės išsirinkti degančias dalis.

Pas vieną Bostono priemiesčio prekėją rasta "nedegančios anglies." Prekėjas prašė laiko persortuoti anglį. Jam duota 30 dienų. Po to laiko pasirodė, kad anglis visgi turi per daug akmenų, tad 700 tonų sukonfiskuota ir bus išversta.

Russijos Javai.

LONDONAS, liepos 15 d. Rakovsky, russų atstovas Londone, Charkove javų biržoje pareiškė, kad Russija turi 5,000,-000 tonų javų, kuriuos gali išvežti į užrubežę.

Iš kitų šaltinių ateina žinios, kad Russija neturi per daug duonos — viskas kiek ji turi, jai pačiai yra reikalinga. Vienok valdžia nutarusi vežti javus į užrubežę, nes sovietams reikia aukso. Jei Russija veš savo javus į užrubežę, tai vėl milijonai žmonių mirsią badu. Bet, esą, bolševikai nepaiso tų, kuriems reikės badauti, kad tik savo valdžią užrubežės auksu palaikyti.

Sunku pasakyti, katrų pusėje teisybė: ar bolševikai veš tik atliekamus javus, ar jie veš neatsižiurėdami į tai, kad dėl išvežimo savi žmonės mirs badu? Tiek žinome, kad Russijoje žmonės mirė badu ir kad da neseniai liovėsi ėjus į Russiją pagelba baduoliams.

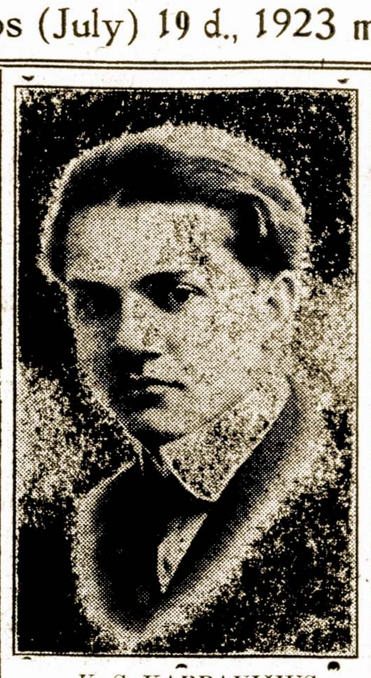

K. S. KARPAVIČIUS
"Dirvos" Redaktorius ir A. L. T. Sandaros Apšvietos Komisijos narys.

SURADO ŠONKAULĮ.

Kartas nuo karto teko pastebėti "Dirvoje," kad Clevelando Spragilas atsidėjęs jieško "šonkaulio" ir jokiu budu negali surasti. Gerb. K. S. Karpavičius pasirodo gabesnis už Spragilą ir štai pralenkė jį susirasdamas sau "šonkaulį" ypatoje panelės Onos Virbickaitės.

Gerb. K. S. Karpavičiaus su panele Ona Virbickaite vestuvės bus seredoje, liepos 25 d., 1923 m., 7220 Melrose ave., Cleveland, Ohio.

Linksmų ir laimingų ilgiausių metų jaunai porelei, linki

Sandaros Redakcija ir Administracija.

Švietimo Ministeris— Dr. Bistras.

WASHINGTON, D. C., liepos 9 d. 1923 m. (L. I. B.). Lietuvos Švietimo Ministeriu yra paskirtas buvęs Pirmojo Seimo pirmininkas d-ras Bistras.

Gruzijoje Sukilimai.

TIFLIS. Gruzijoje kas kartas labiau platinasi sukilimas. Nors bolševikai teisinasi, buk sukilę šovinistai, bet taip nėra, nes sukilime yra daugiau trečios dalies kazokų. Sovietai labai susirupinę ir siunčia į Kaukazą daugiau kariuomenės.

Visoje Gruzijoje darbininkų streikai.

Gražina Plakimą.

MASKVA. Caricino gubernės komitete Ust-Medviedicko apskričio pirmininkas pranešė, kad kaikurie kaimų sovietai įvedė plakimą. Tą padarė ne tamsus žmonės, bet pažymesnieji komisarai. Taip, pirmininkas Kraženske chutoro sovietu liepė duoti 20 rykščių moterei tik už tai, kad ji susibarė su trestu.

Rasta Nafta Vokietijoj.

GENEVA. Žinomas mokslinčius, prof. Solomon, tyrinėdamas žemę prie upės Reino, netoli nuo Baden'o (Vokietijoje), rado ten naujus gausius naftos šaltinius. Prie miesto Heidelbergo žemės gelmėse taipgi rasta daugybės naftos ir jos produktų.

Mussolini Laimėjo

ROMA. Italijos parlamentas vėl balsuodamas pareiškė užsitikėjimą. Už Mussolini balsavo 335, jam priešingų buvo tik 139. Mussolini'ui buvo daromi prikaišiojimai, kad jis varžo pilietines laisves ir rinkimų laisvę.

Mussolini atsakydamas pareiškė, kad absoliutės liuosybės nėra ir nurodė į Russiją.

—Ar Russijoje yra pilietiškoji laisvė? — paklausė Mussolini.

—Nėra! — choru atsakė parlamentas.

—Ar Maskvoje yra žodžio ir spaudos laisvė?

—Nėra! — atsakė parlamentas.

—Ar yra rinkimų laisvė?

—Nėra! — da triukšmingiau atsakė parlamentas.

Tokiu budu pasiremdamas Russija, kuri neva tai yra "pažangiausioji" šalis, laimėjo atžagareivis Mussolini.

Russija Pavienių Neįsileidžia.

Russija per Centralį Biurą Teknikinės Pagelbos pareiškė, jog tai yra netiesa, kaip buvo kaikurių laikraščių paskelbta, buk Russija įsileidžia pavienius imigrantus. Tas esą netiesa, Russija po senovei yra uždaryta pavieniams. Toks paliepimas esąs iš Maskvos. Į Russiją gali įeiti tik organizuoti ateiviai.

10 Centų į Dieną.

Industrijos departamentui pranešta, kad Meksikoje Oaxaca valstijoje, Coixtlahuaca distrikte, indijonai, dirbanti skrybėles iš palmų lapų, uždirba po 20 centavų arba 10 amerikoniškų centų į dieną.

Traukinys Užbėgo ant Troko.

MELFORD, N. H., liepos 16d. Du vyrai ir mergaitė užmušta, kad ant kryžkelio čionai traukinys užbėgo ant troko. Trokas buvo neprikrautas ir jame nepergreitai važiavo iš Keene į Bostoną Harry W. Cheever, šale jo buvo jo duktė Mary ir Earl W. Moore. Trokas ir traukinys kartu siekė kryžkelę, ir kad buvo paliję, tad troko negalėjo sulaikyti, ir jis palėkė po traukiniu. Visi trįs važiavusieji užmušti.

17 Pėdų Barzda.

Hans W. Langseth iš Barney, N. D., 77 metų amžio, turi 17 pėdų ilgio barzdą. Jis ją nešioja pasikabinęs krepšyje po kaklu. Jis yra atvažiavęs iš Norvegijos, turėdamas 20 metų. Tada jo barzda jau buvo gana ilga, tad jis užsimanė sužinoti, kiek ilgio ji gali išaugti. Ir štai jam išaugo 17 pėdų!

Po $250 už Pabėgusius Kalinius.

PHILADELPHIA, Pa., liepos 16 d.. Čia yra išlipinėtos iškabos su paskelbimu, kad bus užmokėta po $250 už kiekvieną paimtą, gyvą ar negyvą, pabėgėlį iš Eastern State Penitentiary kalėjimo. Šeši kaliniai pabėgo pereitą šeštadienį iš to kalėjimo.

Žuvis Pasigavo Žuvininką.

DETROIT, Mich. Čia žuvis prigirdė tulą Lawrence Wimberly, 37 metų.

Wimberly ir G. B. Horrell išsiyrė į vidurį upės, suleido meškeres ir užmigo. Žuvis užsikabino už meškerės, kurią Wimberly buvo užsirišę už rankos. Pabudęs jis apvertė laivelį, meškerės valas taip apsipainiojo apie jo ranką, kad jis negalėjo paplaukti, ir jis prigėrė.

Nesisupantis Laivas.

NEW YORK. Pereitą sekmadienį atplaukė iš Europos laivas "Albert Batin," kuris turi tokias prietaisas, jog jis nesisupa net ir didžiausioje vėtroje.

Plomerių Streikas.

NEW YORK, liepos 16 d. Plumerių pagelbininkai susimezgė į "United Plumbers' Helpers' Union" ir sustreikavo, reikalaudami $6 į dieną. Iki šiol gaudavo nuo $2.50 iki $4.50 į dieną.

7 Sužeisti New Yorke.

NEW YORK, liepos 16 d. Septyni pasažieriai šiandie sužeisti, kad elevatoriaus traukinys užbėgo ant tuščio požemių traukinio. Sako, tas nelaimingas įvykis buvo per tai, kad buvo paliję ir užtormazuotas traukinys čiuožte čiuožė.

RUSSIJA PYKSTASI SU BULGARIJA.

MASKVA. Sovietų valdžia nutarė atšaukti savo atstovus iš Sofijos (Bulgarijoje) ir pertraukti visus diplomatinius susinešimus. Sako, kad naujoji Bulgarijos valdžia labai persekioja komunistus.

A.L.T.S. REIKALAI

36 KUOPOS AUKA.

Buvęs Sandaros Seimas Pittsburgh, Pa. padarė tarimą, kad šiais metais visos Sandaros kuopos, sulyg išgalės, surengtų po vakarą organo naudai.

Kadangi Seimas buvo Pittsburge, tai pittsburgiečiai ir pildo šį nutarimą. Bendromis spėkomis abi vietinės 36 ir 43 kuopos surengė teatrą, kurį sulošė Clevelando artistai, kad likusis pelnas butų atiduotas Sandaros organo reikalams. Nuo teatro pelno liko abiem kuopoms po $13.94. Tad Sandaros 36 kuopa, laikydamosi seimo nutarimo, prisiuntė organui auką, jos dalį likusio pelno $13.94.

Tad, tariame širdingą ačiu 36 kuopai už gausią paramą, ir tikimės, kad ir kitos kuopos, paėmusios pavyzdį, išpildys Seimo nutarimą.

SANDAROS ADM.

IŠ CHICAGOS A. L. T. SANDAROS APSKR. VEIKIMO.

Liepos 6 d. įvyko Bridgeporto kolonijoje kuopų atstovų susirinkimas. Dalyvavo tik trys kuopos: 23, 25 ir 75. Kitų kuopų atstovai neatsilankė. Susirinkimą atidarė Apskr. pirmininkas gerb. adv. Kodis. Skaityti keli protokolai iš Apskr. vald. posėdžių, visi tapo priimti.

Daug svarstyta apie naujus veikimus, ypatingai apie ateinantį rudens ir žiemos sezonus. 23 kuopos atstovas pil. F. Hermonas įnešė sumanymą, kad Apskričio susirinkimai butų laikomi po visas kolonijas, kur yra kuopos. Šiuomi bus daug prisidėta prie didesnio veikimo ir pakėlimo vietos Sandariečių entuziazmo. Apskričio susirinkimuose galės tos kolonijos Sandariečiai dalyvauti ir girdėti veikimą. Po trumpam išdiskusavimui nutarta taip daryti:

Nutarta surengti išvažiavimą. Tas išvažiavimas turi buti įvairus ir pamargintas.

Išvažiavimo svarba, ir visų Sandariečių suėjimas į bendrą vietą turės daug reikšmės kaip Sandaros organizacijai, taip ir Sandariečiams. Todėl Chicagos Sandariečiai pradėkite rengtis į draugišką ir puikų išvažiavimą.

Kražių Ksaveras.

Iš A.L.T.S. Kp. Veikimo.

BRIDGEPORT, CONN.

Liepos 1 d. čia įvyko didelis išvažiavimas, A. L. T. Sandaros Conn. valst. Apskričio.

Nors įvairių kliučių reikėjo vengti, bet piknikas pavyko pusėtinai gerai, tad tikimės, kad ir pelno liks Apskričio reikalų vedimui.

Pirmiausia turiu užgirti rengimo pasekmes ir programo išpildymą. Šis išvažiavimas buvo pavestas surengti 15 kuopai, Bridgeporte, kaipo naujoj vietoj. Rengėjai daug triuso padėjo, kad surengus pasekmingai. Keletas įžymesnių veikėjų buvo pakviesta išpildyti programą.

Turiu už garbę tarti padėkos žodį Lietuvos Nepriklausybės Varpo Draugijos Chorui, iš New Britain, Conn., vadovaujamam gerb. P. Bružinsko, kurs atidarant programą padainavo Lietuvos Himną ir keletą tautiškų dainelių, kas pilnai užžavėjo grupę susirinkusią tyram ore ir žaliuojančiose lankose tarpe svyruojančių eglių, beržų ir pušių.

Antras iš eilės, tai gerb. N. Rastenis, vice-pirm. A. L. T. S. pasakė ilgoką prakalbą, nupiešdamas dabartinę Lietuvos padėtį, ir kaip lenkai laiko užgrobę Vilnių, Lietuvos sostinę, ir eikvoja Lietuvos turtą, ir kvietė nenuilstančiai darbuotis mums čia Amerikoje bunant, pakol Lietuva nebus liuosa, ir pakol Lietuvos trispalvė vėliava neplevėsuos ant Gedimino kalno, ir kvietė organizuotis į Sandarą, nes tai vienintėlė organizacija, kuri neliečia žmogaus tikėjimo, vien tik reikalauja kiekvienam lietuviui geresnės ateities, ir mes priklausydami prie tos organizacijos pamatysim, kas yra gera ir kas bloga.

Antras iš eilės kalbėjo gerb. V. Vitukinas, A. L. T. S. orgazatorius iš New Britain, Conn. Jis kvietė prisidėti prie A. L. T. Sandaros, ir kaipo einąs organizatoriaus priderystę savo užduotį atliko gerai.

Aukščiau paminėjau programą ir pasekmes, dabar turiu paaiškinti, kokias kliutis turėjom šiam rengime. Didžiausia kliutis, tai vietinis Lietuvių Parapijos bažnyčios pašventimas kampinio akmens įvyko tą pačią dieną, ir kaip ant nelaimės, tęsės visą popietį. Negaliu pasakyti, ar tai tyčia vietinis klebonas pasirinko tą dieną, kad pakenkus Sandariečių išvažiavimui, kad mes rengėmės per tris mėnesius prie to išvažiavimo, o bažnyčios šventimą sužinojom tik trįs sąvaitės pirm išvažiavimo, ir jau nebuvo galima perkeisti laikas, nes jau buvom pilnai surengę išvažiavimą.

Tai pasidėkojant vietos lietuviams, abelnai ir Sandariečiams, tą dieną bažnytiniai reikalai apėjo labiau, negu mus pačių organizacijos reikalai, ir visi nužingsniavo laižyti skvernus vyskupui ir buriui susirinkusių kunigų, musų lenkbernių, ir musų lietuviai neatsilankė ant surengto mus išvažiavimo, išskyrus rengėjus ir keletą darbininkų.

Tad butų daug geriau pavykę, jeigu ne aukščiau minėtos priežastys, bet pasidėkojant atsilankiusiems skaitlingai iš New Britain, ir Naugatuck, tautiečiams, ir tautietėms, ir iš kitų kolionijų, Varpo chorui, gerbiamiems Rasteniui, Vitukinui, Mikalauskui ir kitiems atsilankiusiems, išvažiavimas pavyko pusėtinai gerai.

Sandarietis.

CHICAGO, ILL.

A. L. T. Sandaros 23-čios kuopos veikimas.

Liepos 8 d. ši kuopa turėjo išvažiavimą į Jefferson girią. Buvo surengtas ir programas iš dviejų kalbėtojų: gerb. adv. S. Kodis ir p. A. A. Tulis. Kad toj vietoj pasitaikė ir dviejų komunistiškų organizacijų išvažiavimas, tai pasitarta su valdybomis, kad programą pildyti vienoj vietoje. Taip ir padaryta.

Sandariečiai pradėjo pirma, o po jų kiti paeiliui. K. J. Šemaška paaiškino visiems, jog padarytas bendras frontas su kairiaisiais laikyti programą sykiu. Perstatė kalbėti pil. A. A. Tulį, "M. K." redaktorių. Jis pradėjo nurodynėti bolševikų tamsumą ir aklumą, kad jie taip tiki į Rusiją, kaip davatka Romai. Na, ir pakoliojo juos, kas dar labiau suerzino, tad pradėjo švilpti, rėkauti, moterys dar labiau šukavo — mat užmynė ant kornų. Kalbėtojas turėjo pertraukti savo kalbą. Pirmsėdis prašė susiraminimo, bet bolševikai vis šukavo ir biaurius žodžius buvo galima girdėti, kas butų sarmata ir rašyti. Čia pribėgo p. Andrulis "Vilnies" redaktorius prie pirmsėdžio ir padėjo draugus numalšinti. Mat pirmsėdis pasakė, kad Sandariečiai neapleis tol šios vietos, kol nepabaigs savo programą. Po tokio pareiškimo p. Andrulis tad ir pasiskubino.

Tulys vėl kalbėjo ir nemažiau jiems traukė. Pasakė, jog Rusijoje lygybės nėra. Tenai darbininkai padalinti į 28 klesas (kategorijas), pirma klesa gauna penkius sykius mažiau negu dešimta ir tt.

Žydai dabar valdo Rusiją ir todėl musiškiai yra niekas kitas, kaip žydberniai. Komunistėliai vis urzgia, pasirodanti žemos kulturos žmonės, nėra kantrybės nei žmoniškumo. Tuliui pabaigus kalbėti, p. Kodis pasivėlino, tai užteko ir vieno kalbėtojo.

p. A. A. Tulys yra geras kalbėtojas, bet butų geriau buvę, jeigu butų apie Sandariečių veikimą kalbėjęs, arba Sandaros principus. Sandara yra pažangiųjų žmonių organizacija, jos pradai yra prakilnųs ir nebus niekur gėdos apie tai kalbėti. Kritikos ir užmetimai turi buti rimti, prisilaikant etikos, nes kitaip priešai gauna progos dergti, kiek jiems patinka, o jie moka. Tuom syk musų organizacijai ir nariams nejauku.

Paskui pildė kiti programą; padainavo vaikų draugijėlė marsalietę ir dar vieną-kitą dainelę. Nuo LDLD pirmo apskr. kalbėjo Andrulis "Vilnies" redaktorius ir Bimba. Jie nemažai keršino p. A. A. Tuliui už tokią kalbą. Jie savotiškai moka kolioti savo oponentus.

Kuopai liks nemažai pelno. Kaip teko girdėti, rodos keli desėtkai dolerių. 23 kuopa veiklumu nori perviršyti senąją 25-tą kp., kur yra daug profesionalų ir keli biznieriai. Taigi, kas dirba tai ir turi. **Aušrininkas.**

BRIDGEPORT, CONN.

Liepos 1 d. A. L. T. Sandaros Conn. Apskričio įvyko išvažiavimas. Išvažiavimas, matyti, neblogiausia pavyko, nes buvo labai dailus oras ir malonus vėjelis iš visų pusių putė. Vieta gana patogi ir vietos buvo visiems kur pasivaikščioti, yra daugelis puikių medžių plačiomis šakomis išsišakojusių ir brangiais lapukais pasipuošusių.

Daugelis atsilankiusių svečių turėjo kur nuo saulutės pasislėpti, vaikščiojant po dailų mišku tį. Vieni kalbėjo apie Sandaros reikalus, kiti apie savo tėvynę Lietuvą.

Bet buvo girdžiama kaip kuriuos smarkiai besibarančius. Burys stovinčių žmonių sako: na, mat, Bridgepirto lietuvių kun. Pantkowsky išgirdo praeitais metais, kad Sandariečiai nutarė turėti Bridgeporte Apskričio išvažiavimą, tai tuojaus, sumuštravojo vyčių generolą ir, sako: dar mes mąstykime per visą žiemą, kad mes galėtume užtaisyti jiems konodidžiausią "tricksą." Na ir išmislino ir patys sau užsitaisė.

Ar Bridgeporto lietuviai galėjo atlikti nors kokį mažų-mažiausią darbelį be Sandariečių? Ar ne Sandariečiai sutvėrė Lietuvos Laisvės Paskolos Stotį ir yra valdę? Ar ne Sandariečiai rašė visokias istorijas angliškuose laikraščiuose ir dėjo visokius lietuvių paveikslus į laikraščius, protestuodami prieš Lenkiją? Ar ne Sandariečiai rašė visokias rezoliucijas ir protestus siuntinėjo po visą pasaulį už Lietuvą?

Kaip Bridgeporte negalėjo atlikti jokio darbo be Sandariečių, taip vargiai klerikalai galės pastatyti lietuviams bažnyčią be Sandariečių.

Kaip viršuj minėjau, kad jie patys sau užsitaisė "trick" (šposą). Pirmas dalykas — aš girdėjau daugelį parapijonų sakant: geriau remti Sandarą, negu kun. Pantkų su tokiais jo išmislais, kur vis Dievo vardą vartodamas lietuviams neduoda tautiško darbo dirbti. Mat jis bijosi, kad tautišką darbą dirbdama liaudis pergreitai nubėgs nuo Varšavos. Vienas vyrukas vaikščiodamas sako, kad jisai padaręs didelę klaidą duodamas kun. Pantkui $25.00. Žinai, tai reiškia kaipo ir ant bažnyčios. Kad bažnyčią didesnę pastatys, tada kunigui dar bus lengviau ardyti ramybę tarpe Bridgeporto lietuvių.

Ir daugelis žmonių sako, kad daugiau jie nerems už tokius jų persižengimus.

Kas kaip — rems ar ne, — bet iš mano grįčios tai patrotino apie $300 ar daugiau. Šioj grįčioje žmonės daugiau protauja. Sako: mes nupirksime plytų, o jie tomis plytomis duos mums per kaktą.

Nuo liepos 1 d. dar smarkiau Bridgeporto Sandariečiai pradėjo veikti, nežiurint jokių priešų.

Bridgeporto Sandarietis.

BALTIMORE, MD.

Liepos 8 d. buvo surengtas A. L. T. Sandaros 5-tos kuopos puikus išvažiavimas ant p. S. Padvarskio šiaro. Svečių susirinko gražus burelis, ir visi gražiai linksminosi. Vieni žaidė įvairius žaislus, žinoma, ne pamiršdami ir troškulį nuraminti, o kiti maudėsi tyrame juros vandenyje. Įžymesni svečiai buvo tai gerb. adv. V. Laukaitis vietinis ir gerb. Dr. Kralikauskas iš Newark, N. J., kuriedu pasakė po gražią išvažiavimui pritaikintą prakalbą. Buvo tikėtasi, kad bus ir gerb. J. V. Liutas, A. L. T. Sandaros prezidentas, bet dėlei ne nuo Sandariečių priklausomos priežasties neatvyko. Gerb. Dr. Kralikauskas dabar Baltimorėje specializuoja savo profesiją. Newarkiečiai lietuviai susilaukė da vieno tautininko veikėjo ypatoje gerb. Dr. Kralikausko.

Garbė yra piliečiams Kralikauskiams, kad jie mokėjo išauginti savo sunų tikroj lietuvių patrijotinėj dvasioj. Musų tautai tik ir reikia tokių lietuvių patrijotų.

P. P. Jaras.

PITTSBURGH, PA.

Iš Sandariečių veikimo.

Pittsburgo Sandariečiai, matydami kitų kolionijų Sandariečius, kaip tai Brooklyno, Chicagos ir Bostono, kuopiantis į grupes didesniai įtempti savo veikimą tarpe Sandariečių ir nenori pasilikti ir nori daugiau susirišti su Clevelando Sandariečiais, nes Clevelandas pasididino pora gerų Sandaros stulpais, kaip tai gerb. P. Žiuriu ir V. K. Račkausku, kurie apsigyveno Clevelande. Todėl galima tikėtis, kad bus užmegsti tampresni ryšiai tarpe Pittsburgo ir Clevelando Sandariečių, ypač kada jau net pakvietimas yra nuo 18 Clevelando kuopos pirm. A. Lapinsko. **Sandarietis.**

WORCESTER, MASS.

Baisus susnudimas A. L. T. S. 16 kuopos šiuom tarpu. Kad ir į N. A. A. pikniką tai nevisi važiavo. Mat tai šonas skauda, tai ant troko bobų važiuoja, o traukiniu dulka. Nors kuopa ir daug narių turi, bet tie nariai turbut nežino, kam jie priklauso.

Centras turėtų išleisti daugiau Sandaros principų, kuriuos galima butų paskleisti tarp nepriklausančių. **Dievaitis.**

ŠIAULIAI. Gegužės mėn. š. m. Šiaulių skerdykloje užmušta 8 stambieji raguočiai, sergą tuberkuliozu arba džiova, kurių 7 buvo pirkti Šiaulių apskrityje, 1 Telšių apskrityje. Iš jų 6 buvo šėmargės olandų karvių veislės, 2 žalos Fiunų karvių veislės.

Pasiutusių šunų užmušta: Tryškių valsčiuje — 7, Papilės valsč. — 3. Nuo pasiutusių šunų nukentėjo keletas žmonių, kurie išgabenti skiepintis Kaunan.

LIETUVOS ŽINIOS

ZAPYŠKIS. Birželio 18 d. tapo palaidotas "galingasis" Zapyškio apylinkės "karalius" A. Lavininkaitis. Jis 1919 m. pabėgęs iš kariuomenės susidėjo su tokiu pat "draugu" Chrisostomu Samolevičium ir vaikščiojo po miškus, atiminėdami iš praeivių pinigus. Abudu apsiginklavę nuo galvos iki kojų geriausios sistemos, 25 šovinių, šautuvais, parabeliais, mauzerais ir granatomis. Milicijai rašinėdavo pašiepimo laiškus, kad nemėgintų jų paimti. Jų nepaklausiusį drąsų milicininką Maskvytį nušovė. Rodydami savo galingumą, jie ateidavo į dirbtuvę "Ežerėlį" liepdavo sustabdyti mažinas, o darbininkams pasilsėti. Jei miško sargai kam už vagystę sustatydavo protokolą, tai tik jiems pasiskųsk. Tuoj jie iškeldavo sargą iš vietos, o po kiek laiko liepdavo grįžti, arba atiminėdavo kleimus, numeratorius, nuginkluodavo, įsakydami, kad žmonių nevargintų. Ir jau kai kurie miško vagiliai pradėjo Lavinkaičių eigulius baidyti. Net ir jo sesuo su pasididžiavimu sakydavo: "Na, na, kai pasakysiu Antanui, tai žinok, kas tau bus." Ir štai tas Zapyškio valsčiaus ir apylinkės "galijotas" prieš keletą dienų tapo pašautas vieno eigulio, kurį jau trečią kartą ėjo "mokinti, kaip ant svieto gyventi," anot jo paties žodžių. Peršautas per petį, dar 3 kartus šovė į eigulį, lengvai jį sužeisdamas. Bet, kai "Antano" draugas iš tos kovos pabėgo, tai pats "Antanas" buvo suimtas ir nuvežtas į Šakių kalėjimą, kuriame ir mirė.

Dabar yra tokių, kurie jo apgailestauja, sakydami, kad "jis nieko žmonėms nedaręs, o tik valdininkus baudęs." Teilsisi jau jis ramiai kapuose, o taipgi ilsėsis ir vietinės šalių gyventojai, ir valdžios pastatyti žmonės tvarkai daboti. ("Lietuva.")

IŠ KLAIPĖDOS KRAŠTO.

Laikotarpyj nuo 6 iki 9. VI. įplaukė Klaipėdos uostan: 5 laivai su kroviniais ir keleiviais ir 6 tušti; išplaukė gi 10 laivų su kroviniais ir keleiviais ir 1 tuščias.

IŠ LIETUVOS SODŽIAUS.

PLOKŠČIAI. Šakių aps. Valsčiaus Tarybos rupesčiu nuo pradžios metų uždaryta visos smuklės. Iš karto girtuokliavimas lyg sumažėjo, bet neilgam. Tuo pradėjo dygti kaip grybai po lietaus slaptos "karčemėlės." Dabar jau tiek atsirado, net pirštais sunku suskaityti. Neapsileido šia specialybe ir dar Tarybos nariai: įsisteigė "karčemėlę" ir tiek. Na, ir "kupčiauja" visi "karčemninkai" neblogiausiai. Girtų veik kiekvieną dieną miestelyje matyti, o ypač šventadieniais. Bet musų milicija turbut "rupinas," kad nelikviduoja "karčemėlių." Įdomu butų žinoti, ar daug jai "slaptukių" žinoma, o jei mažai, tai ką mano daryti, kad daugiau sužinotų? Taipgi įdomu žinoti, ar valsčiaus taryba negalėtų, šiokiu ar tokiu budu, uždaryti "slaptąsias" "karčemėles," nors narių įsteigtąsias? Ir dar įdomu — **ar kooperacijos bendrovės valdyba žino, kad prie bendrovės krautuvės taipgi veikia "karčemėlė," jei žino, tai ką mano daryti,** kad iš tokios kulturinės įstaigos galima butų pašalint šią girtybės skleidėją.

ATSKIRIA NUO BAŽNYČIOS.

PLATELIAI. Kretingos apsk. Musų klebonas faktinai atskyrė nuo bažnyčios visus tuos žmones, kurie balsavo už kairiąsias partijas, paskelbdamas nepriimsiąs į kapus numirusių, neduosiąs šliubų, neduosiąs krikšto ir tt. Iš tos padėties pasiulė ir išeitį, butent, pasisakyti už ką balsavo per išpažintį ir pakutavoti; tik kurie viešai priklausė V. liaud. partijai, turį viešai ir pakutavoti. O mes manom, kad kunigėlis nesulauks tokių avelių, kurios bažnytinę "pakutą" darytų už pasaulinę politiką.

PUVA VALSTYBINIAI TURTAI.

LEIPALINGIS, Seinų apskr. Visais paplenčiais važiuojant iš Kapčiamiesčio, Leipalingio, Merkinės, Alytaus ir kitų miestų, pakelėse matosi apleistos griuvančios prieš karą buvusios plentų sargų trobelės. Vienoms langai išdaužyti, kitoms pamatų akmenys išgriauti, trečioms kaminai išgriauti ir tt.

Plentų valdyba galėtų tą medžiagą kur nors tinkamiau sunaudoti, arba atremontavus, vėl įrengti plentų sargams, taip kaip kad buvo prieš karą. O dabar nyksta bereikalingai valstybinis turtas.

VALSTIEČIŲ VARGAI.

GRUZDŽIAI, Šiaulių apskr. Retai rasis kampelis, kuris šiuo laiku butų patenkintas. Aimanuoja valdininkai, kad mažos algos, dejuoja skursdami darbininkai — valstiečiai, kad nėra pinigų ir jokiu budu jų negalima sugauti meluojant. Neatsilieka ratkarčiais ir kunigai, vienur kitur iš sakyklos pasiskųsti, kad kunigai maziau pinigų turį kaip pirmutinės nuo antro galo kategorijos milicininkai (šlavantų kun. Juodviršis)!... Maža gali pasidžiaugti geru gyvenimu ir Gruzdiečiai. Valstiečių produktai, javai ir išdirbiniai visai pigųs arba tiesiog niekas neperka. Gyvenant gi toliau nuo didesnio miesto, pietinėse krautuvėse prekių kainos neįmanomos. Atėjus pavasariui, atsirado naujos bėdos, — reikia varyti galvijai į ganyklą, nėra kur. Miškuose, kuriuose visuomet buvo ganomi gyvuliai, dabar ganyti neleidžiama, arba jei leidžiama, tai visai neprieinamomis sąlygomis. Valstiečiai aimanuoja ir kaltina krikščionių demokratų valdžią, kuri tik moka daug lupti, o nieko nenori valstiečiams duoti.

PLĖŠIKAI.

VIŠAKIO-RUDA, Mariampolės apskr. Praeitais metais musų apylinkėje buvo susidarius kokia tai plėšikų "šaika," kuri beveik visą vasarą pastodinėjo žmonėms miške kelią ir apiplėšdavo. Prasidėjus žiemai, jie buvo išnykę. Dabar, atėjus pavasariui, pradeda vėl įvairiose vietose pasirodyti. Pačiam miesčiukyje buvo keli mėginimai išplėšti krautuves, bet dar nė kartą nepavyko; užtat apylinkėje jau keletą svirnų apiplėšė. Be to, pastaruoju laiku lyg pataikaudami vietos gyventojams, pradeda užpuldinėti miško tarnautojus, kad pastarieji nedabotų miško nuo sauvalingo jo naikinimo. Žmonės pasakoja, kad minimi tipai yra pabėgę iš kariuomenės ir gerai apsiginklavę rankinėmis granatomis ir kariškais šautuvais. Nelabai seniai Braztukų kaime jie nušovė milicininką. Vėliau buvo užpuolę vieną eigulį. Jo paties namie nerado, už tat žmonai įsakė, kad jie iš tų namų turi išsikraustyti.

Nors juos milicija stengiasi sugauti, bet veltui, nes yra daug tokių vietos gyventojų, kurie juos palaiko ir suteikia įvairių žinių. ("Liet. Uk.")

SANDARIEČIAI, PLATINKITE SAVO ORGANĄ "SANDARĄ."

Theophile Gautier.

VIENA KLEOPATROS NAKTŲ

Vertė NADAS RASTENIS

(Tąsa)

"Ar jus matote ten toli, veik viduryje upės, plaukiančio vyro galvą? Matote, jis plaukia skersai mėnesieną į tamsą anoj pusėj! Jau jo visai nesimato?" Ir pasiremdama ant vergės pečio, ji išsikorė per langą lauk iki pusei savo dailaus kuno, stengdamosi dar kartą pamatyti misterišką plaukėją, bet Niliaus akacijų, palmų, ir sajalų gojus metė gilų šešėlį ant upės į tą pusę ir apsaugojo drąsaus bėgėjo slėpimąsi. Kad Miamunas bent butų turėjęs mandagumo pažvelgti atgal, jis butų pamatęs Klepatrą, žvaigždinės įtekmės karalienę, atydžiai jo ieškančią nakties uke — jis, neturtingas ir nežinomas Egyptietis, nelaimingas liutų medėjas.

"Šarmione, Šarmione, pašauk tuoj Prepeburą, irėjų perdėtinį, ir pasiųsk du laivu sugauti tą vyrą!" šaukė Kleopatra, kurios žingeidumas buvo sukeltas iki aukščiausio laipsnio.

Prepeburas pasirodė; jis buvo Nahasų rasės, su didelėmis rankomis ir raumeningais žąstais, dėvintis raudoną kepurę, panašią į Prygišką šalmą formoje, ir apsidengęs tik siauromis kelnėmis su balto ir mėlyno pastrižomis juostomis. Jo didelis liemuo, visai nuogas, juodas ir nušveistas kaip pečius, žibėjo nuo žiburio šviesos. Jis priėmė karalienės įsakymus ir staiga dingo išpildyti juos.

Du ilgi siauri laivai, taip lengvi, kad mažiausia neatyda kaslink lygsvaros tuoj neapverstų juos, skėlė Niliaus vandenį su švilpiančiu greitumu, pastangomis dvidešimties vikrių įrėjų, —bet visas jieškojimas buvo visai be pasekmių. Po apjieškojimo upės krantų ir atydaus apžiurėjimo kožnos pluoštos nendrių Prepeburas grįžo tik išbaidęs skristi apvienėjusį garnį, miegojusį ant vienos kojos, bei sutrumdęs žlebčiojimą pergandinto krokodiliaus.

Taip labai Kleopatra buvo supykus iš tokio pažeminimo, kad ji jautė didelį palankumą pasmerkti Prepeburą atiduoti laukinėms žvėrims, arba pastatyti prie sunkaus darbo, sukti girnas. Ant laimės pirmoji jos vergė užtarė drebantį nelaimingąjį, kuris pabalo iš baimės atpenč juodumo skuros. Tai buvo pirmas kartas Kleopatros gyvenime, kad vienas jos norų nebuvo užganėdintas taip greit, kaip išreikšta, ir ji jautė pasekmėse labai nustebinta; tai buvo jos pirma abejonė savo visagalingumo.

Ji, Kleopatra, moteris ir sesuo Ptolemo— ji, kuri buvo apšaukta dievaite, gyvenančia karaliene viršutinės ir požeminės viešpatystės, Šviesos Akis, Saulės Išrinktoji (kaip dar ir dabar galima išskaityti tarpe užrašų ant dievnamių sienų) — ji rado kliutį ant savo tako, norėjo ir neatsiekė, įsakė ir buvo neklausyta! Tai vis tiek, ką buti pačia kokio Parašisto, kunų piaustytojo, ir virti balzamavimo ruošą katile! Tai biauru, nelemta! niekas, kaip tik maloniausia ir mielaširdingiausia karalienė galėtų susilaikyti nuo nukryžiavimo to netikusio Preperburo.

Tu troškai kokio nors prietikio, ko nors nepaprasto, nesitikėto. Tavo noras buvo užganėdintas. Tu atradai, kad tavo viešpatystė nėra taip apmirus, kaip tu manei. Tai buvo ne stovylos smarki ranka, ką šovė tą vilyčią; tai buvo ne iš mumijos širdies tie trįs žodžiai, ką sujudino net ir tave — tu, kuri šypsodamosi žiurėjai į užnuodytus vergus, pliekiančius savo galvas ir mušančius savo kojas į gražias mozaiškas porfyro grindis; tu, kuri plojai tigrui, kuris drąsiai suvarė savo nasrus į paslėpsnius pergalėto gladiatoriaus.

Tu galėjai gauti viską, ko tik panorėjai — sidabro karijotus, šmaragdais nužvaigždėtus; ketvertą kinkomų grifų; purpurinės spalvos tunikas tris-kart dažytas; tirpinto plieno veidrodžius, taip aiškius, kad tu galėtum matyti žavingumus savo malonumo, teisingai juose nukopijuota; suknias iš Serikos šalies, taip lengvas ir plonas, kad jos butų galima ištraukti per žiedą dėvimą ant tavo mažojo piršto; Rytų stebuklingos spalvos perlus; taures Myrono bei Lysipo darbo; Indų papugas, kalbančias kaip poetai — viską tu galėjai gauti; jei tu reikalautum ir Venusės Juostos bei Isės suvienytos aukštojo ir žemojo Egypto karunos, tai gautum; bet tikriausiai tu negali šioj naktyje pagauti tą vyrą, kuris šovė vilyčią, ką vis dar virpa tavo cidros lovos medyje.

Užduotis vergių, kurios tave rytoj rėdys, bus nelengva; paprastų kirčių vargu pakaks. Krutinė negabesnės patarnautojos greit galės buti tualeto paduškaite susmeigti tavo auksinėms spilkoms; ir nelaiminga plaukų sudarytoja turės rizikuoti but pakarta už kojų po lubomis.

"Kas galėjo turėti drąsos siųsti man savo meilės išpažintį ant vilyčios koto? Ar tai galėjo buti Nomarkas Amun-Ra, kuris mano, kad jis yra dailesnis už Graikų Apollą? Kas tu, Šarmione, manai galėjo buti? O gal Čepsiras, Hermotibijos vadas, kuris taip labai didžiuojasi pergale Kušo žemėje? Ar tik nėra daug panašaus, kad tai butų Sekstus, tas Romos paleistuvas, ką tėplioja savo veidą, švilpčioja kalbėdamas, ir dėvi persiškos mados rankoves?"

"Karaliene, tai nė vienas iš jų. Nors tu esi dailiausia moterų, bet tie vyrai tau tik saldliežuviauja; jie nemyli tavęs. Nomarkas Amun-Ra išsirinko sau stabinį dievą, kuriam jis bus amžinai ištikimas, tai yra savo ypatai. Karžygis Čepsiras nemano apie nieką kitą, kaip tik kalbėjimą apie savo pergales. Kaslink Seksto, jis yra taip užsiėmęs sutaisymu naujų kosmetiškų dažų, kad jis apie ką kitą negali ir sapnuoti. Apart, jis tik-ką pirko lakomiškų drabužių, kelias geltonas tunikas auksu išsiutas, ir keletą azijotiškų vaikų, kurie užima jo visą laiką. Nė vienas iš tų puikių viešpačių nerizikuotų savo galvos tokiam reikalaujančiam daug drąsos ir pavojingam užmanymui; jie tavęs užtektinai nemyli tai daryti.

"Vakar tu sakei, savo laive, kad vyrai nedrįsta sulaikyti savo apreiškusias akis ant tavęs; kad jie moka tik pabalti tavo akyvaizdoje, pulti prie tavo kojų ir maldauti susimylėjimo; kad tavo vienintinis šaltinis surasti mylimąjį tai prikelti kokį seną smaluotą — perfumuotą Faraoną iš jo auksuoto grabo. Bet štai yra jauna ir karšta širdis, kuri myli tave. Ką tu su ja darysi?

Kleopatra tą naktį veltui bandė užmigti. Ji mėtėsi drugio kratoma ant savo lovos, ir ilgai ir veltui šaukės prie Morfiaus, mirties brolio. Ji neperstojančiai kartojo, kad ji yra nelaimingiausia karalienių, kad kiekvienas nori ją nukankinti, ir kad jos gyvybė yra nepalaikoma; skauduș vaitojimai mažai darė įtekmės ant vergės, nors ji nudavė užuojautą.

Palikime laikinai Kleopatrą jieškoti miegančio pabėgėlio, ir nukreipkime jos nuožiurą paeiliui ant kiekvieno jos dvaro didžiunų. Grįžkime prie Miamuno, ir kadagi mes esame daug gudresni už Prepeburą, tai mums nebus sunku jį surast.

Persigandęs savo drąsumo, Miamunas šoko į Nilių, pajiegė plaukti prieš vandenį, ir pasiekė mažą palmų gojų pirmiau, negu Prepeburas paleido du laivus jį vytis.

Kuomet jis atgavo kvapą ir sušukavo atgal savo ilgus juodus plaukus, sušlapusius nuo upės putų, jis pradėjo liuosiau jaustis, daug ramiau širdyje. Kleopatra turėjo ką nors nuo jo pasiųstą; koks nors susinešimas tarpe jų buvo padaryta. Kleopatra manė apie jį, Miamuną. Gal ta mintis buvo pikta; bet visgi jis pajiegė suteikti jai kokį nors jausmą, ar baimės, piktumo, ar tai gailesčio. Jis privertė ją žinoti, kad jis gyvena pasaulyje. Teisybė, kad jis užmiršo užrašyti savo vardą ant papyro ritulio, bet ką karalienė butų daugiaus žinojus iš to užrašo, "Miamunas, sunus Mandušopso?" Jos akyse vergas ir monarchas buvo lygus. Dievaitė išsirinkdama kaimietį mylimuoju nenužengia žemiaus, kaip išsirinkdama patricijų arba karalių. Nemirštančios ir didžiausios aukštybės gali jausti meilę tiktai savo pasirinktame vyre.

Mintis, kuri slėgė jo krutinę kaip kelys milžiniškos misinginės stovylos, pagaliaus nusmuko. Jo žodžiai perskrodė orą; jie pasiekė net ir pačią karalienę, patį trikampio čukurą, nepasiekiamą aukštybę. Jie sukėlė žingeidavimą net ir toj nejausmingoj širdyje; pastebėtiną pirmineigą. tikrai prie pasisekimo.

Miamunas, ištikrųjų, niekuomet nenužiurėjo, kad jis tame turėjo taip nuodugnios pasekmės, bet jis jautės daug ramiaus, nes jis sau prisiekė pagal mistišką Barį, kurs veda mirusių sielas į požeminę karaliją, Amentą; pagal šventus paukščius, Bermų, Gengeną; pagal Typoną ir Osirį, ir visų baisunų Egypto mytologijoje, kad jis bus priimtu Kleopatros mylimuoju, nors tai butų tik vienai nakčiai, nors vienai valandai, nors tai jam kainuotų gyvastis, bei pati siela.

Jei reikėtų išaiškinti, kaip jis taip giliai įsimylėjo į moterį, kurią jis tik nuo tolo matė, ir ant kurios jis vargiai galėjo pakelti akis — net ir jis, kuris buvo papratęs be baimės žiurėti į geltonas liuto akis — bei kaip smulkųs meilės grudai pataikė įpulti į širdį, taip greit dygti —augti ir įleisti šaknis taip giliai, galima tiktai atsakyti, kad tai yra slaptybė, kurią negalima išaiškinti. Kaip jau sakyta apie Miamuną, — Pražutis jį šaukė.

Užtikrintas, kad Prepeburas jau sugrįžo su savo įrėjais, jis vėl šoko į bėgantį vandenį ir dar kartą daugiaus plaukė prie Kleopatros palocių, kur jos žiburys dar vis žibėjo per langų uždangas, kaip piešta žvaigždė. Ir Leandras neplaukė su daugiaus drąsos ir vikrumo prie Sestos bokšto, bet Miamuno nelaukė jokis didvyris, prisirengęs pilti kvapalus ant jo galvos, išsklaidyti surius juros kvapus ir užglostyti aštrius audros pabučiavimus.

Tvirto smugio ragotinės bei vilyčios jis daugiausia turėjo bijoti, bet jis to mažai paisė.

(Bus daugiau)

U. Sapniunas.

IR BUS!..

Seniai, seniai prieš šešius amžius, kur šiandien tavo, Vilniau, riogso murai augšti ir gatvės bilda tarška triukšmu — žaliosios girios siubavo.

Aš žiuriu šiandieną į sienas, į gatves pilnas žmonių, klausausi to triukšmo, bet mintys, tos lakiosios mintys, ir fantazija mano plati sugrįžusi ten, į tuos laikus, kada vietoj tavo, Vilniau, sienų aukštų čia girios siubavo.

Kaip šiandien aš rodos matau tamsiąsias girias, kur dar nežengė žingsnio žmogaus koja, kur žvėrys žvėreliai dar nepažino gamtos valdovo dvikojo; net nežinojo, kad yra žmogus — gamtos kunigaikštis.

Kaip šiandien aš rodos girdžiu bebėgant bečiurenant iš Panerių kalnų kalnelių upelį ne vieną; kaip šiandien klausausi girios paukščių balselių, kur skamba medžių ir krumų tankmėje, kaip šiandien man sielą balsai tie žavėja, o mintys godelės vis plaukia ir plaukia per mano galvelę ir rodo akelėms gražius vaizdus reginėlius ir skaudžius nemalonius įvykius tėviškėlei.

Mano akys, širdelė tai džiaugias, tai liudi, tai šypsos, tai verkia, mano krutinė tai linksmą užtraukia dainelę, tai liudnus akordus ji audžia; tai šypsos man saulė skaisčios vilties, tai miglos, tamsumas, rukai akis man užtemdo.

Didvyris Gediminas musų garsus joja tvirtu žemaičių žirgu, matau aš jį šiandieną. Matau aš kaip nudien jo kovojamus priešus, matau jo medžioklę Panerių kalnuos kalneliuos, girdžiu medžioklės rago balsą, šunų lojimą ir skambantį aidą per tamsiąją girią.

Matau, kaip bėga nustebęs, pirmą kartą išgirdęs ją triukšmą girios žvėrelis, kaip slepiasi lenda į gilųjį urvą, į savo gustelę, kad apsaugą radus nuo priešo dar ligšiol negirdėto.

Štai skrenda, matau, didvyris Gediminas, musų garsus — jis gena didžiulį taurą. Šakos tik lužta, terkši, bilda, išbaidyti paukšteliai tik lekia, skrenda, plasnoja sparneliais bailiai... Iš rankos aštraus kalavijo didvyris išleist neišleidžia į jautį raguotį akių įbesto žvilgsnio atitraukt neatitraukia, o valdovo žirgas suprasdamas norą negaili nė kojų, nė savo vikrumo... Arti štai visai paginė jautį, štai jau taiko mirtiną smugį... Staiga subaubė jautis raguotis, po šimtmečių ąžuolu storu jis krito ir savo dienas tuoj atskaitė...

Matau vėl kaip temsta aplinkui naktis, kaip didis burys kunigaikščio nakvynei girioje palapines sau taiso. Stebisi medžių viršunės mažyčiai paukšteliai ir čiulbėdami kits kito klausia: "Kas čia? Iš kur? Ko nori? Ką jie mano daryti?"

Jau tylu. Tamsi naktis aplink viešpatauja. Miega kunigaikštis ir jo žmonės. Tik didelio laužo ugnis tebesikurena, saugo du snausdamu vyru kunigaikščio stovyklą. Miega visi: ir žvėrys, ir paukščiai, ir medžiai, ir slėniai, ir kalnai... Tik upelis sraunus nakties tylumoje iš kalno čiurlena, nerimsta jo siela, negali ramiai sau ilsėtis, jis skuba, bėga, čiurlena į gražią Vilnelę, o ten jau ramiau sau su rimtesne sesute plaukia į šventai mylinčią Narį, kur draug besiglamonėdamos linksmai plaukia pas meilužį platų Nemunėlį...

Visi miega ramiai. Sapnuoja saldžius sapnus: vieni priešus žiauriuosius kapoja, laurų vainikai jų galvas dabina, po kojomis gėles jiems mėto gausiai; kiti — girios žvėris kauja, eina grumtinių su stipriais lokiais ir ritinį draugų tarpe beritinėdami savo jiegas bando, treti — mėlynakę geltonplaukę sapnuose bemato, jos gležnutes lūpas bebučiuoja ir amžiną ištikimybę viens antram žada.

Tik kunigaikščio sapnai neberamųs. Kiek kartų nubudęs užmiega, tiek kartų sapnuoja milžiną vilką kalne bestovintį. Iš vilko nasrų kamuoliais ugnis žeržias, vidui kiti vilkai vilkeliai kaukia...

Ir vėl, štai rodos girdžiu, pradeda čiulbėti tankiose medžių viršunėse paukšteliai — jau skamba dainų karalienės lakštutės giesmelė, jau pritaria jai gegutės malonus balselis, jau visa tamsioji girelė, lyg gaisro apimta, sujudo.. Nuo dangaus skliautų nyksta žvaigždelės, rytuose auksinė aušrelė jau teka, bunda, keliasi žmonės...

Tai vėl, rodos, matau žilą žilutį senelį Lizdeiką, kurs dievų pilnas malonės aiškina išmintingai kunigaikščio sapną...

Jau linksta tamsioji giria prieš aštrius plieno kirvius, jau lenkia savo galvas Lietuvos didvyriams ąžuolas girios karalius, krinta plačiašakė eglelė močiutė, jau skrenda tolyn netekęs lizdo paukštelis, jau bėga gilyn saulės šviesą išvydę girios žvėreliai...

Kaip nudien Neries ir Vilnelės pakrantėj viens už kito bedygstančius rumus matau, kur Lietuvos didvyriai gimė ir augo, kovojo ir mirė...

Kaip nudien matau aš bočius žiluosius, kur myli kalbą, dainelę, tikybą, tėvynę...

Kaip nudien iš pietų šalies regiu aš betraukiančius burius skleisti naujosios šviesos, regiu benaikinant šventuosius alkus, regiu benykstančią tėvynę, matau savo kalbą užmirštančius brolius...

O Vilniau, Vilniau, Lietuvos divyrių sostine, o Vilniau, amžiais statytas, amžius gyvavęs, kur šiandien tavo laisvė, kur tavo didvyriai vedę tave laisvės keliais?...

Vilniau, mylimas Vilniau, kodėl tavo amžių smarkumas pranyko, nejaugi jis butų visai užmiręs?...

O, ne, ne, mieli tautiečiai, girdžiu kaip kalba žalias Gedimino kalnas — dar nežuvo tėvynės sostinė visai, dar neužmirė jos smarkumas, dar ji atsibus, suplasnos dar kilnios garbės galingais sparnais, dar laisvę pamėgus laisve kvėpuos, tik jus Gedimino sunųs, griebkitės rimto darbo, tik jus mylėkit sostinę, gerbkit jos sienas, o bočių sostinė kaip buvo ir bus Gedimino sunų per amžius, kaip laisvę pamilo, taip laisva ir bus-...

Vilnius, 1923-V-39 d.

("Lietuvos Rytai.")

Muzikų Matas.

Skundas

Apsiniaukė; tamsu jau.
Ar matai,
Kad pakilo debesys,
Krint' ledai?
Saulė dingo, nematyt.
—Ar sugrįš?..
Ar ledus, šaltus ledus,
Sutirpįs?
Ar žolynus atgaivįs,
Vėl pražys?
Ar į grabą, amžinai
Nuvarys?..
Išmušė ledai javus.
—Kaip skaudu...
Vėjas drasko medelius.
—Net baugu...
Visur tamsu, neramu
Ir klaiku.
O mes girioj, vienudu—
Be namų...

Muzikų Matas.

Susitikimas

Jei nori, tai barki...
Kalbėjo...
Kad reikia, ir muški,
Nes jau ne mažytė...
Už klaidą gailiuosiu,—
Tikrai pris'pažįstu...
Atleistum dar kartą...
O laimė sugrįžtų...
Jei barsi, — klausysiu,
Mylėsiu ir lauksiu...
Neliesi, — ne'pkęsiu
Ir kerštą paliesiu...
Ne'pkęsi, ar pyksi,
Vaitosi. — Gailėsiu,
Bet barti, mokyti,—
Nei grįžt negalėsiu...

MOTERŲ SPORTAS LIETUVOJE.

Laikui bėgant Lietuvoje moterų sportas žingsnis po žingsnio eina pirmyn. 1921 metais buvo pastatyti pirmieji rekordai lengvoje atletikoje per L. F. L. S. nares p. Karnauskaitę ir Kubiliunaitę Garbačiauskienę.

1922 metais jau pasirodė ir kolektyvinis žaidimas — basketbolas, kurio pirmenybę paėmė L. F. L. S. komanda.

Šiais metais jau matome net dar vieną naują moterų sporto organizaciją "Moterų Sporto Mėgėjų Ratelį," kuris per savo šventę programoje turėjo jau įsivyravusias Lietuvoje sporto šakas lengvąją atletiką ir basketbolą.

Lengvoje atletikoje, šios organizacijos narės per savo šventę, nors neatsiekė nei vieno jau pastatyto moterų rekordo, bet kaikuriems arti stovi ir todėl tikimės sulaukti įdomios konkurencijos Lietuvos pirmenybėse tarp kelių organizacijų.

Basketbolą žaidė nekaip, bet pirmoji Moterų Sporto Ratelio Komanda, reik tikėtis, žais neblogai, kuomet sueis į rungtynes su geresne komanda.

Birželio 17 d. sekmadienį ruošiamos Lietuvos basketbolo Pirmenybės. Į šias pirmenybes įsirašiusios 8 komandos. L. F. S. 5 ir Moter. Sp. Ratelio 3. Pernai met, kiek žinome, dalyvavo ir Šaulių Sąjungos moterų basketbolo komanda, bet šiemet pirmenybėms tokios neužsirašė, ir kiek buvo matyti iš Achilo šventės birželio 10 d., kur, rodos, dalyvavo šaulių komandos, tai reik pasakyti, kad įdomios konkurencijos nebutų sudarę šaulių komandos žaidžiant pirmenybėse su žymiai geresnėmis L. F. L. S. ir M. S. M. Ratelio komandomis.

Šią vasarą numatomos taipogi moterų basketbolo rungtynės su Estėmis, kas jau beveik susitarta ir iš Esčių pusės išreikštas didžiausias noras atvažiuoti į Lietuvą.

Pažiurėjus iš šalies tai lieka pasakyti, kad Lietuvos sportininkėms jau laikas daugiau turėti rungtynių su užsieniu ir pratintis prie Tarptautinės sporto šeimynos, kas atgaivins visą sporto eigą, o iš antros pusės — nebetoli Pasaulinė moterų olimpiada, kuri žada but Amerikoje 1926 metais.

Provincijoj dar mažiau gyvas moterų sportas, bet laikas jau nebesnausti.

Stina.

("Liet. Žinios.")

TURTINGIAUSI RUSIJOS ŽMONĖS.

Surinktomis tam tikros komisijos dėl apkrovimo centro mokesnių (cantronalog) žiniomis turtingiausi dabar Rusijoj žmonės esą — Trockis, Zinovjevas, Rakovskis, Krasinas.

SANDARA
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

"THE LEAGUE"
Published Every Thursday at South Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA.
VINCENT J. SZLIAKYS
Editor.
K. J. PAULAUSKAS
Business Manager.
327 E Street, Boston 27, Mass.

SANDARA
Prenumerata turi buti apmokama
Savaitinis Laikraštis
Leidžiamas kas Ketvergas
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS
(6 viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo.
Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:
Metams kainuoja (Amerikoje) $2.50
" " Kanadoje $2.75
" " (Užsieniuose) .. $3.00

Entered as Second - Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Apžvalga.

A. L. R. K. FEDERACIJOS UŽMAČIOS.

A. L. R. K. Federacija, pajutus, kad Lietuvoje jų draugai klerikalai laimėjo Seimo rinkimus, pakilo su savo "kukliais" reikalavimais. "Fed. Sekret." (nežinia, ar Sekretorius, ar Sekretoriatas) po kelis kartus prabilo per "Darbininką." Daugiausia pasisakė per 77 No., liepos 10-os dienos. Pilna pasigyrimo klerikalų nebuvėliais nuopelnais, išniekinta buvęs Lietuvos atstovas gerb. Vileišis ir į padanges keliamas dabartinis atstovas p. Čarneckis, nepaisant to, kad net patiems klerikalams, "kurie faktus mato," yra labai aišku, kad p. Čarneckis atstovauja ne Lietuvą, tik klerikalus, kur tik klerikalai, prisidengę katalikų vardu, turi kokį viešą ar slaptą susivažiavimą, ten butinai bus ir p. Čarneckis, jų atstovas, bet kur yra ne klerikalų susirinkimas, nors ir didžiausių Lietuvos reikalu, ten p. Čarneckio nebuvo galima prisišaukti.

NORI MINISTERIO IR GENERALIO KONSULATO.

Štai ką klerikalų politikieriai sako:

"Am. katalikai turi širdies ir aukso. Visi aukų rinkėjai tai patyrė. Bet Amerikos katalikai turi dar ir savo minčių ir pageidavimų. Jiems visuomet keista atrodė, kodėl Kaune užsienių reikalų ministerio pašonėje turi buti žmonės, kurie gudriai trukdytų teisingą reikalų bėgį; arba kodėl Vašingtono atstovybėje sėdi žmogus, tarsi tik tam pasodintas, kad trukdžius atstovo darbą: arba kodėl Lietuvos valdžiai rupi įrodyti Amerikos šaliai, kad ji a) negerbia ir nesiskaito su Amerika ir b) kad ji nepasitiki savo skirtais žmonėmis —kada ji Vašingtone laiko tik einantį pareigas einančio pareigas žmogaus (laikinąjį charge d, affairs) po to, kada Amerikos valdžia skyrė Lietuvai tikrąjį ir pilnąjį savo ministerį; arba kodėl valdžia skiria į New Yorką ne generalį konsulą, arba bent konsulą, o vėlgi "laikinai einantį pareigas konsulario agento" ir tuo vėl užgauna Amerikos jausmus ir save išstato kompromitacijai. Suprantama, kad iki šiol visi tie netikslus žygiai buvo daryti spaudžiant laisvamaniams ir socialistams, kurių plaukai ant galvos šiaušėsi, matant katalikų stiprėjimą."

Teisybė, kad šiaušėsi plaukai visų demokratingumą mylinčių žmonių, ar jie butų katalikai, protestonai, laisvamaniai ir tt., bet ne dėlto, kad butų matę katalikus stiprėjant, tik dėlto, kad demagoginiai klerikalų vadovai, pamynę visokią dorą, melais veržėsi prie galybės. Dėlei kreivų klerikalizmo vadų darbų katalikai silpnėjo. Tvėrėsi ir tveriasi nepriklausomos parapijos, nes su katalikybės mekleriais tikri katalikai jau negali ilgiau sugyventi. Katalikų dosnumas raukte užsiraukė, kad net ir tamsesnieji katalikai pamatė, kad klerikalų vadai katalikybės vardu vilioja iš jų pinigus purvinai klerikalinei politikai ir pavergimui žmogaus sąžinės, lygių teisių ir nuklampinimui į pelkes tikrojo demokratingumo. Išėjus klerikalų melams į viršų, aukos liovėsi plaukę į "Tautos Fondą," atstovo p. Čarneckio atstovavimas vienos partijos taip visiems nepatiko, kad bonų pardavimas sustojo, aukos Lietuvai užtruko, L. D. S. taip nusmuko, kad negalėjo sulaukti nė rudens, kada turėjo buti reguliaris Seimo laikas, bet šaukė ant greitųjų seimą pabaigoje birželio, kad "Darbininkas" nepadžiautų kojų — tai toks Amerikoje klerikalams pasisekimas.

LIETUVOS VALDŽIA MATĖ.

Nors Lietuvos valdžia buvo klerikalų įtekmėje, bet ji, matydama tokį Amerikos klerikalų nusmukimą, buvo su jais atsargi. Gal tas atsargumas buvo priverstas, nes klerikalai tada returėjo Seime absoliutės didžiumos. Kaip ten nebebutų, bet Lietuvos valdžia turėjo aiškiai matyti p. Čarneckio netinkamą tai vietai, kuri jam buvo pavesta, tad net jo geriausi draugai Lietuvoje neišdrįso skirti p. Čarneckio į ką nors geresnį, kaip tik, anot Fed. Sekret. — į "einantį pareigas einančio pareigas žmogaus." Amerikos lietuvių didžiuma yra tos nuomonės, kad p. Čarneckis nėra tinkamas nė tokiai vietai.

NETOLERANCIJA IR NEDEMOKRATINGUMAS.

Toliaus Fed. Sekret. atsiliepime skaitome tokią pastebėtiną vietą:

"Lai Lietuvos valdžias pamato tikrąją dalykų padėtį ir lai su ja susitaiko. Amerikos liet. katalikai niekuomet nebepakęstų socialisto ar laisvamanio atstovo Vašingtone arba tokio konsulio New Yorke."

Tai tau ir pasakymas tų, kurie nori vadinties "krikščionimis demokratais"! Jei visų partijų toks nusistatymas butų, tai Lietuvoje (gal ir čia Amerikoje) kiltų didesnės skerdynės, nė kaip buvusios Meksikoje arba Airijoje. Šiuo pasakymu Amerikos klerikalai parodo tikrąjį Janaus veidą. Jie tik klausys, jei jų žmogus bus valdžioje, bet kiti turi klausyti ir svetimo žmogaus! Kokia dviveidė dora! Ir jos laikosi "krikščionys"! Jos laikosi vadinamieji "demokratai"! Žmonės, kurie skelbia tokius dalykus, nėra nė krikščionys, nė demokratai. Kristus liepė laikyti visus žmones už brolius, demokratybė duoda visiems žmonėms lygias teises. Tik klerikaliniai banditai gali statyti tokius egoistinius reikalavimus.

AR LIETUVOS VALDŽIA IŠKLAUSYS JŲ.

Dabar Lietuvą valdo klerikalai. Ar ir pas anuos tokia dviveidė dora? Ar ir jie toki siauri politikieriai, kurie norės daugiau apžioti, nė kaip gali nuryti? Jie gerai žino, kad p. Čarneckis netinka tai vietai, į kurią jį Amerikos klerikalai perša. Ar jie darys iš jo ministerį? Pamatysime.

Tuo tarpu p. Julius J. Bielskis jau yra padarytas "Lietuvos Konsuliaris Agentas New Yorke." Gauname šiokį pranešimą:

Lietuvos Atstovybės Amerikoje pranešimas.

Lietuvos Valdžia norėdama suteikti kuogeriausio patarnavimo saviems piliečiams gyvenantiems Amerikoje ir besirupindama jų interesų apsaugojimu, o lyginai turėdama omenyje ir prekybos santikių tarp Lietuvos ir Amerikos išvystymą, yra nutarusi steigti Amerikoje du savo Konsulatu — vieną New Yorke, kitą Chicagoje.

Skaitau savo malonia ir garbinga pareiga pranešti Amerikos lietuvių visuomenei, kad šių metų liepos mėnesio 16 dieną New Yorke yra atidaroma pirmoji istorijoje Lietuvos Konsuliarė įstaiga Amerikoje.

Dr. Julius J. Bielskis yra Užsienių Reikalų Ministerijos paskirtas ir State Departamento pripažintas, kaipo Lietuvos Konsuliaris Agentas New Yorke. Todėl visi užinteresuotieji asmenys, malonėkite kreiptis konsuliariais reikalais nuo š. m. liepos mėn. 16 d. šiuo adresu:

Lithuanian Consulate, 38 Park Row, New York, N. Y.

Kadangi iki šiolei visus konsuliarius darbus atliekdavo Atstovybė Washingtone, kas jai labai gaišindavo jos tiesioginio diplomatinio darbo atlikimą, kurio esama nemažiau, kaip konsuliario, todėl skaitau reikalinga čionai pažymėti skyrium tuos reikalus, kuriais rupinsis naujai įsteigtas Lietuvos Konsulatas New Yorke ir kurie pasiliks Atstovybės žinioje.

New Yorko Konsulatui priklausys:

Prekybos reikalai.

Fakturų, invoice'ų ir kitų panašių raštų liudymas.

Turto pirkimo, pardavimo, pervedimo, dovanojimo, įvairių įgaliojimų ir kitų aktų liudymas.

Lietuvos, Amerikos ir kitų valstybių pasų vizavimas.

Gimimo, jungtuvių ir mirimo metrikų liudymas.

Įvairių paliudymų išdavimas.

Piniginių pašalpų Lietuvon siuntimas.

Palikimų išjieškojimas ir įpėdinių teisių apsaugojimas. Priėmimas turto saugojimui.

Vertimų, nuorašų ir ištraukų iš įvairių dokumentų darymas.

Įvairųs laivininkavimo ir jurininkų reikalai.

Atstovybės Žinioje Bus:

Diplomatinis Lietuvos atstovavimas prie Suvienytų Valstijų valdžios.

Prietelingų santikių tarp Lietuvos ir Amerikos išvystymas ir palaikymas.

Oficijalis santikiavimas tarp Lietuvos ir Amerikos vyriausybių valstybiniais ir atskirų piliečių privatiniais reikalais.

Lietuvos piliečių ir jų reikalų Amerikoje protegavimas.

Lietuvos užsienių pasų išdavimas.

Informavimas Amerikos valdžios apie Lietuvą ir Lietuvos valdžios apie Ameriką srityse: politikos, ekonomijos, kulturos ir įstatymų bei jų pakeitimų, liečiančių abiejų valstybių interesus.

Tarpininkavimas tarp Lietuvos piliečių ir jų įstaigų Amerikoje ir Lietuvos valdžios.

Gynimas senųjų ir vedimas derybų sudarymui naujų tarp valstybinių sutarčių.

Socijalių santikių palaikymas.

Bendra informacija apie Lietuvos valstybę ir visuomenės gyvenimo vystimąsi.

Kol bus vienok naujas planas pilnai įgyvendintas, tai yra įsteigtas Konsulatas netik New Yorke, bet ir Chicagoje, Atstovybei teks atlikinėti ir dalį Konsularių darbų, kurių New Yorko Konsulatas dėl mažo jam skirto darbininkų skaičiaus, negalės atlikti.

Kuomet bus abudu Konsulatai įsteigti, padalinus jiems veikimo teritorija, darbui tokiu budu įėjus į normalę ir pastovią padėtį, Atstovybėje bus sumažintas darbininkų skaičius, paliekant tik minimaliai reikalingą personalą tolimesniam vykdymui aukščiau pažymėtų Atstovybės uždavinių.

Nuoširdžiai sveikindamas naują Lietuvos Konsulatą New Yorke, kartu linkiu jo darbuotojams ištvermingo ir vaisingo darbo, turint visuomet prieš akis ne kurios nors partijos, organizacijos ar asmenų, bet visos musų tautos, visos Lietuvos Tėvynės gerovę.

V. ČARNECKIS.
Lietuvos Atstovas.

Bolševizmo Bankrutas

Dar daugelis lietuvių darbo žmonių mano, kad bolševizmas tai tokis dalykas, kurs gali darbo žmogaus buvį pagerinti. Bet prisižiurėjus arčiau matai, kad buržuazismas bujoja ir yra palaikomas pačių bolševikų.

Šiomis dienomis tapo paskelbta rusų laikraščiuose, kad Sovietų Russija priėmė konstituciją, panašią Suvienytų Valstijų Amerikos konstitucijai, tik tame esą skirtumas, kad žodžio ir spaudos laisvė negarantuojama. Užvardino Susienytos Valstijos Russijos. (Oficialiam varde žodis "Russija" neminimas—pavadinta "Sojuz Sovietskich Socialističeskich Respublik." Kariuomenėj ir visoj centralėj valdyboje bus vartojama rusų kalba, bet žodis "russiškas" nevartojamas, kad pasirodytų, jog tame yra kas "tautinio."—Red.)

Reikalingiausias darbo žmogui įrankis yra negarantiruojamas t. y. darbo žmogui žodžio ir spaudos laisvė apkalta bolševistinio junkerizmo retėžiais.

Antra, tai vadovaujanti partija bolševikai t. y. valdoma klesą, caro laikuose valdė senos gadynės aristokratija, o dabar "naujos" gadynės aristokratija. Tik jodvi nesiskiria nei kuomi. Kaip pirmoji darbo žmonėms varžė laisvę žodžio ir spaudos, taip antroji tą patį daro.

Ve čia parodo, kad bolševizmas neapima darbo žmonių reikalų, tik tam tikrą grupelę, kurie darbininkus visokiais budais išnaudoja.

Spriksėjo it žiogai ir visa gerkle rėkė, kad įves darbininkišką surėdymą, bet kad reikia, susigrabojo iš kitų valstijų ir dar iš tų, kurių labiausia neapkenčia. Na ir Rusijos darbininkai turės skanų blynuką pakeptą bolševikų — tai suvaržymas žodžio ir spaudos laisvės.

Darbo žmonės kovoja, kad įgavus šiokią-tokią laisvę, bet "proletarai" pasielgia taip, kaip ir caro žandarai.

Darbininkams nelaisvė, o bolševikiškai aristokratijai rojiškas gyvenimas. Reiškia, darbininkai neturi tiesos leisti laikraščio, kuris gintų jų teises, tik turi pasiganėdinti, ką suteiks komisarai. Na, o komisarai tai tik teikia: "laukite, bus kada gerai!" Vietoj, kad gavus geresnes aplinkybes, turi laukti. Taip kaip klerikalai liepia laukti, taip ir bolševikai. Lieka tas, kad darbininkai negali pasitikėti internacionalistiškiems elementams. Parodo, kad internacionalizmas palaiko gaują vampirų, kurie sėdi ant darbininkų sprando.

Čia reiktų pagalvoti lietuviams darbininkams ir stoti į tokią organizaciją, kuri yra paremta demokratiniais pagrindais.

Tad pamąstyki, broli darbininke. Jeigu nori buti dvasios belaisvėje tai remk bolševizmą. Jeigu nori, kad žandarai persekiotų kiekvieną darbininką, kuris nori laisvai protauti, tai prisirašyki prie bolševizmo.

Vargu rasis darbininkas, kuris remtų tuos du dalyku, nes lietuviams įgrįso iki gyvo kaulo caro persekiojimai už spaudą.

Tai ve prie ko veda darbininkiški "prieteliai"!

Tol geras, kol neturi galės, įgavę galę, parodo kas esą.

Atimti viską iš darbo žmogaus, pavergti ir paskui išnaudoti kiek tik galima.

Kapitalistiškose šalyse darbininkai turi šiokią-tokią dar laisvę ginti savo reikalus. Bet po bolševistiniu jungu to nėra. Mat reikalinga laisvė komisarams, o ne skurdžiams.

A. J. Gotautas.

PONUI VIDAUS REIKALŲ MINISTERIUI.
Seimo atstovo Antano Suginto ir P. Šlevės

PAKLAUSIMAS.

Š. m. gegužės 6 d. sekmadienį apie 10—11 val. pro Žvingių par. Tauragės apskr. koplyčią, kur buvo susirinkęs didelis žmonių burys pamaldoms, grįžo iš Katyčių Klaipėdos Krašto dviračiu Pajuriškių k. gyventojas dėl nesveikatos savo laiku paleistas iš kariuomenės Antanas Arnašius ir vežėsi prie dviračio prisirišęs popierosų ir bovelnų pakelį. Tuo tarpu pamatęs Arnašių bevažiuojant milicijantas Petras Grikšas be jokio perspėjimo žmonių minios akyvaizdoje paleido iš brauningo į Arnašių iš užpakalio šuvį ir, pataikydamas Arnašiui į nugarą, peršovė jį. Daugelis žmonių išvydę peršautą vaikiną, be galo pasipiktino tokiu milicijanto darbu ir apie tai pareiškė ten buvusiam Naumiesčio Nuovados Milicijos viršininkui Eismontui ir tam pačiam milicijantui Grikšui ir gali buti kilus triukšmui vienas kitas milicijantą Grikšą pastumė, kuris betgi prisipažino kaltas esąs ir prašė dovanoti. Ant rytojaus atvyko žvilgių apielinkėn daugiau milicijantų, išreikalavo be mokesnio iš gyventojų kiaušinių, sviesto, avižų ir suėmė vietinius gyventojus: Bronių Vaičiulį, Juozą Laurinavičių, Juozą Milerį, Antaną Bazdarą, Motėjų Paulauskį, Steponą Borkertą ir kit. ir juos jau vietoje Bikavėnų k. ėmė mušti milicijantai kumštimis, botkočiai, o parvarę į Naumiestį milicijos raštinėje mušė kumštimis, spardė kojomis, daužė nuogu kardu, liepdami prisipažinti, kad norėję užmušti milicijantą. Iš ten milicijantai nuvedę tuos žmones į Naumiesčio arešto namus po vieną guldė ant narų ir pašlapinę keturlinkai supintas vadžias pasiskaitydami plakė **juos, virš**utinius rubus **nuvilkę taip, kad** kito marškiniai **kruvini paliko,** o kiti **negalėjo nei** sėdėti nei stovėti, o gavo ant kelių ir alkunių atsirėmę kniupšti gulėti. Kuomet sumuštųjų moters atvežė gydytoją ligoniams apžiurėti, Nuovados viršininkas neprileido prie jų. Iš Naumiesčio suimtieji buvo nugabenti į Tauragę ir ten prie milicijos raštinės jie dar milicijantų buvo mušami tomis pačiomis vadžiomis, kumštimis ir spardomi kojomis. Pagalios suimtieji buvo atgabenti į Šilalės kalėjimą, iš kur Teismo Tardytojo buvo iki teismo paleisti. Bet negana to, birželio m. 2 d. buvo milicijos suimta dėl tos pačios priežasties Makarienė 50 m. su pusės metų kudikiu ir taipgi aplinkiniais keliais per Naumiestį į Tauragę pristatyta Šilalės nuov. T. Tardytojui be jokio iš pastarojo pusės reikalavimo. Tą pačią birželio 2 d. Šilalės nuovados T. Tardytojas telegrafavo Tauragės apskr. milicijos vadui ir Naumiesčio nuov. milicijos viršininkui, kad daugiau žmonių dėl žvingių įvykio be jo parėdymo neareštuotų, vienok birželio 5 d. Vainuto milicijantas su kokiu tai šauliu važinėjo po žvilgių apielinkę, reikšdamas daugiau žmonių areštuoti. Gyventojai tokiais milicijos veiksmais terorizuoti, nestovi namie, sėjamus laukus palikę, slapstosi, bijodami, kad milicija ir juos suėmus nemuštų.

Akyvaizdoje išdėstytų žiaurių Tauragės apskr. milicijos tarnautojų neteisėtų bei sauvalių pasielgimų, klausiu pono Ministerio:

1) ar nusikaltusieji milicijos tarnautojai. dėl išdėstytų veiksnių atiduoti teisman ir

2) kokių priemonių mano griebtis, kad milicijai užkirtus kelią neteisėtais ir žiauriais darbais terorizuoti gyventojus.

1923 m. birželio m. 8 d.
pasirašė **A. Sugintas, P. Šlėvė.**
("Liet. Uk.")

VIEŠNIŲ LAIŠKAS.

Birž. 23, 1923 m.
Sandara ir A. L. T. Sandaros Centro Valdybai,
Boston, Mass.

Gerbiamieji Tamstos:—

Apleidžiant Ameriką, mums tikrai malonu yra išreikšti padėką g. Tamstų organizacijai ir organui už tą paramą, kokią teikėte mums lankanties Amerikoje su Lietuvių Moterų Globos Komiteto reikalais. Mes turime vilties, kad ir ateityje g. Tamstos nepamiršite musų našlaičių ir ne kartą savo laikraštyje priminsite skaitytojams, jog L. M. G. Komitetas yra reikalingas nuolatinės Amerikos lietuvių paramos.

Reikšdamos gilios pagarbos, liekame

V. Vencienė, D. Sleževičienė,
L. M. G. K-to C. Vald. Narės.

Atstovybės Pranešimas.

Esant vidurvasaryje neprastai dideliam keleivių judėjimui iš Amerikos į Lietuvą ir iš Lietuvos į Ameriką, atstovybė yra priversta kreiptis į visus užinteresuotus asmenis, prašydama, kad visais pasų, dokumentų legalizavimo ir giminių parsitraukimo reikalais butų kreipiamasi išanksto, nes atstovybė tiek yra užversta darbais, kad atlikimas tų reikalų jų gavimo eilėje gali paimti ligi dviejų sąvaičių laiko.

Liet. Atst. Amerikoje.
1923, liepos 9 d.,
Washington, D. C.

AMERIKOS LIETUVIAI

Lietuvoje vykdoma žemės reforma. Lietuvos valdžia duoda dvarponiams leidimus parduoti savo dvarus lietuviams. Kiekvienas Amerikos lietuvis turi teisę pirkti sau žemės Lietuvoje. Nepraleiskite laiko, pasinaudokit proga įsigyti sau žemės sklypą Lietuvoje.

Žemė geriausias turtas. Lietuvos žemė turi but lietuvių rankose.

Tikras žinias apie žemės tvarkymą, žemės įstatymus ir žemės pirkimą Lietuvoje visi gali gauti pas inžinierį-agronomą Antano Kondroto: Kaunas, Laisvės Alėja Nr. 21.

Kazys ir Dėdė

—Hei! palauk, palauk Kazy, aš tau tuoj duosiu velnių!

—O, sveikas gyvas, Dėde, ar tai jau naują biznį pradėjai velnius dalyti?

—Nevermai apie mano biznį, bet tu vistiek nuo manęs atsiimsi ką esi užsitarnavęs.

—Kame gi dalykas Dėde, kągi aš tau tokį gerą esu padaręs, kad rengiesi mane taip apdovanoti?

—Tuoj tau bus dovanos kaip pradėsiu šventinti, kas tai matė, kad tokis jaunas vaikas kaip tu eitum klaidingais keliais!

—Aš nesuprantu, Dėde, ką tu nori pasakyti: kalbi apie velnių davimą, paskui apie šventinimą, taip atrodo, kad tau kas galvoje maišosi.

—Kaip aš tau užmaišysiu, tai tu nepamirši visą savo amžių, bet pasakyk tu man, kur tu buvai pereitą portdžiulajų, kad neatvažiavai į musų vyčių pikniką? Štai aną dieną suėjau su savo kumu, tai jis man sakė, kad tu mergą pasiėmęs nuvažiavai į Sandariečių pikniką, kur jau ir taip daug daugiau žmonių buvo negu pas mus.

—Klausyk, Dėde, aš pikniką suprantu kaipo vasarinį pasilinksminimą, tai aš važiuoju ten, kur galima linksmai ir gražiai laiką praleisti. Sandariečių piknikai visuomet buna pavyzdingi. Nuvažiuok, Dėde, bent kada bent į kurį Sandariečių pikniką, tai matysi, kad sugrįžsi iš jo linksmas ir parsiveši daug gerų įspudžių. Išgirsi daug gražiai skambančių dainų; pamokinančių prakalbų ir tt. Na, ir, pasakyk man, Dėde, kokius įspudžius gali gauti jusų piknike?

—Tu, vaike, turi didelę klaidą taip kalbėdamas. Jei tu atvažiuotum į mus piknikus, tai tu pamatytum, kaip smagu yra. Štai paimkim kad ir pereitą musų portdžiulajaus pikniką, koks jis buvo įvairus ir įspudingas.

—Na, tai gerai, Dėde, pasakyk man, kokius jus ten turėjote įspudžius, kuriais butų galima didžiuotis?

—Nagi, kaip tik suvažiavome, tai visupirmiausiai buvo atlaikytos šventos mišios ir pamokslas. Po to, sekė visokie poteriai, paskui žaislai, gėrimai ir užkandžiai. Argi dar ko geresnio reikia?

—Ištiesų, Dėde, tokias jusų ceremonijas nevisi žmonės vienaip supranta. Pavyzdin, kada piknike buna laikomos mišios, tai tas į kaikuriuos žmones veikia labai keistai. Ant pavyzdžio paimkime Amerikonus arba kitokius svetimtaučius, kurie įspažįsta tą patį katalikų tikėjimą, na ir nueikime mes į jų piknikus, ar rasime bent viename jų piknike laikomas kokias pamaldas? Aišku, kad ne! Tie žmonės yra ant tiek pakilę civilizacijoje, kad jie žino ir moka kaip kokioje vietoje apsieiti Jie supranta gerai, kad maldos vieta bažnyčioje, o pasilinksminimo vieta piknike. Gi pas mus lietuvius visai kas kita. Musų kunigijos tas katalikiškas tikiejimas taip yra valkiojamas, kad pažemin tą patį tikėjimą ir sykiu daro sarmatą musų tautai. Tad ir šis jusų piknikas, kaikuriems Amerikiečiams davė labai prastą įspudį. Teko girdėti kalbant, kad, girdi, lietuviai, dar nėra priaugę prie to, kad žinotų, kaip kokioje vietoje privalo elgtis. Nemanyk, Dėde, kad tas apeina, visai ne, tik aš tą pastebėjau dėlto, kad girdėjau kitataučių išsireiškimus. Man tas visai nėra stebėtinai, nes tai jusų paprastas elgėsis kaip čia Amerikoje, taip ir Lietuvoje. Pavyzdin, kada Lietuvoje susirenka Seimo atstovai, tai visupirmiausiai, turi sueiti bažnyčior, o paskui jau renkasi seimo salėn, tas beabejo, pasaulio diplomatams atrodo labai keista, nes mes nerasime nė vieną valstybę, kur taip butų daroma. Tad atsižvelgiant į tą visų jusų biznį, mes ir randame didelę žmonių dalį, kurie tam priešinas.

—Aš, Kazy, visai nesistebiu, kad yra tokiems dalykams priešingų, bo aš gerai žinau, kad tas bedieviams nepatinka. Pavyzdin ir jusų "Sandaroje" apie tai daug sykių buvo rašoma, na, o kas eina prieš tai, tai tas eina prieš katalikų tikėjimą.

—Visai ne, Dėde. Kas šiandien pasako žodį, kad yra negražu katalikystę suvelti su visokiais bizniais, tai nereiškia, kad eina prieš patį tikėjimą. Mes gerai žinome, kad kiekvienam dalykui yra tinkama vieta. Bet kada žmogus budamas kokioje vietoje pasielgi kitaip, tai jau labai keistai atrodo.

—Allright, Kazy, aš tame reikale su tavim nesiginčysiu, nes žinau, kad tu mane subytysi, bet pasakyk man, kodėl tu tokis jaunas pradėjai su mergoms draugauti?

—Čia, Dėde, nieko nėra stebėtino. Vasaros laiku jaunimas kaip tik ir daro. Vaikinai su merginomis susitarę išvažiuoja į piknikus, kur turi visokius žaislus, pasilinksminimus, kad linksmai praleisti šventadienį. Bet antra vertus, jei Dėde atsigrįžtum į savo jaunystės dienas, tai beabejo, kad tuose metuose budamas nekitaip elgiaisi.

—Nausar, aš kada buvau tų metų kaip tu dabar, tai aš senam kontre kiaules geniau, o apie mergas, tai man visai nė į mislį neužėjo.

—Bet, Dėde, turi nepamiršti lietuvišką priežodį, kur sakoma, kad nesigailėk anksti kėlęs, o jaunas ženijęsis.

—Tie visi priežodžiai, Kazy, tai kaip tik žmogų ir įtraukia į visokius vargus. Kol žmogus esi nevedęs, tai nori apsivesti ir manai, kad tame bus kokis išganymas, na, o kaip apsivedi, tai tas ženybinis biznis taip greitai nusibosta, kad, rodos, nori vėl atsivesti, bet jau tuleit.. Jau žmogus esi suristas amžiou ryšiu, kurį tik grabo lenta gali pertraukti.

—Visai ne, Dėde, šiandieną civilizuotam pasaulyje yra tokie įstatymai, kad jeigu nesutikimas buna ženybiniame gyvenime, galima liuosu budu persiskirti. Pavyzdin: jeigu aš šiandien apsivesiu ir mane moteris norės laikyti kaipo savo vergą, tai aš turiu pilną tiesą pasiliuosuoti iš tos vergijos. Arba tas pats ir su motere. Jeigu aš moterį norėsiu laikyti sau už vergę, tai ji turi pilną tiesą su manim persiskirti. Na tai kaip tavo, Dėde, šeimyniški dalykai, juk pereitą kartą sakei, kad rengiesi imti divorsą?

—Taip, Kazy, aš rengiausi, bet jau dabar perkeičiau savo nuomonę. Pereitą sąvaitę, kaip buvau ant vikeišino, tai pasirodė, kad mano boba daugiau supranta negu kad aš, tai tokiu budu nežiurint kad kaip kurie jos pasielgimai man nepatinka, vistiek nutariau su ja gyventi ant toliau.

—Taigi matai, Dėde, ar aš tau netiesą tąyk sakiau, kad tu norėjau miego, kaip išsimiegojai, tai ir vėl viskas gerai. Na, tai gal papasakotum, kaip tas vakacijos pavyko, ir kokius įspudžius gavai?

—Yes, Kazy, mano vikeišinas buvo tokis, kurio niekada nepamiršiu, nes nuo farmerio mušt gavau .Ir, vaike, jei tik su savim nebučiau turėjęs savo bobą, tai dar bučiau ir į džėlą pakliuvęs.

—Tai kaip tas viskas atsiti ko?

—Čia, vaike, labai ilga istorija, kada sueisime kitą kartą, tai papasakosiu apie viską. Na, tai lik sveikas, nes laikas man eiti.

—Keliauk sveikas, Dėde.

GIRKALNIŠKIS.

Kiaulienos ir Taukų Suvartojimas.

Paprastai per visą pasaulį kiaulienos daugiau suvartojama negu kitokios mėsos. Bet niekur neužima tokią svarbią dalį valgio, kaip pas Amerikos ukininkus. Beveik visoki ukės gyvuliai, kurie auginami kaipo maistas, išskiriamai skerdžiami ant ukės. Sulyg 1912-14 m., ištyrinėjimo, kuris įėmė 959 ukių, iš visokių mėsų kiaulienos buvo suvartota iki 54 nuoš., jautienos 24.5 nuoš. ir viso 21.5 nuoš. Turėti šviežios mėsos per žiemą, sudytos mėsos vasarą, išspirginti taukus visokiems virimo tikslams, turėti kumpių lašinių, dešrų ir skilandžių, yra svarbu ukininkei.

Mes turime vartoti maišytą valgį, ir pardavėjai turėtų į tą kreipti atydą. Kiaulieną reikia vartoti su daržovėmis, ir paprasta šeimininkė žino, jog daržovės pagamintos su kiaulienos taukais yra skoningas valgis. Daugelis žmonių negali valgyt kiaulienos, bet jie galėtų valgyt, jeigu valgytų su kitu maistu.

Šeimininkės suvartoja riebumus visų skerstų naminių gyvulių. Bet tie riebumai negali lygintis su taukais. Taukai lengvai suviršinami. Turime atsiminti, kad taukai nepristato vitaminą, "A," kuris butinai reikalingas augimui — tą faktą reikia atsiminti, kuomet turime maitinti vaikus — ir patartinas dalykas reguliariškai vartoti pieną ir kiaušinius, kurie turi tą vitaminą. Galima su kiauliena virti špinakus, ropes, kopustus ir daugelį kitų žalių daržovių. Patartina pirmiau daržoves išvirti, ir potam paskaninti su riebumų skystimu, nes skonis ir vitamino vertė pasilieka.

F. L. I. S.

VAKACIJŲ LANKYTOJAI

Norėdami praleisti laiką ant ukės, galite užsisakyti kambarius iš anksto pas mus.

M. JURGELIUNIENĖ.
684 N. Main St.,
Montello, Mass.

STRAIPSNIS XIII.

Priežiura kudikio akių, ausų, nosies ir gerklės.

Yra pirmos svarbos dalyku užlaikyti kudikio akis, ausis, nosį ir gerklę švariai. Kiekvienas menkutis ausų uždegimas, arba tekėjimas iš ausų, nors ir manytum nesvarbiu, reikalauja tučtuojinės gydytojo apžiuros. Greitas gydymas gali išvengti apžabalimo, ar apkurtimo. Priprastas ir geras vanduo dėl akių plovimo yra borakso rugštis (boracic acid). Jos pusę šaukštelio reikia įdėti į painte virinto vandens.

Sveikas kudikis turi prasikalti dantis tarp šešto ir septinto mėnesio. Dvidešimts dantų sudaro pirmą setą, arba "pieninius," ir jų pasirodymas labai įvairiuoja. Priežiura šitų laikinių dantų yra labai svarbi. Juos reikia du sykiu į dieną apvalyti švelniai trinant su minkštu audeklu arba vata, pavilgyta su boraksinės rugštie mišiniu. Kudikiui augant didyn, reikia jį pamokinti vartoti dantų šepetuką, nes sveikuma antrųjų dantų priklauso žymiai nuo priežiuros "pieninių."

Antrieji arba amžinieji dantys pasirodo apie šeštus arba septintus kudikio metus. Šete pareina 32 dantys. Priežiura šitų dantų yra pirmaeilės svarbos. Yra saugus paprotis kas šesi mėnesiai duoti geram dantistui apžiurėti kudikio antis.

Visados savo kudikiui duok geriausį maistą. Jei negali žindyti savo kudikio, neeksperimentuok su įvairiais preparatais, bet pradėk tuoj gerai — duok jam tą maistą, kuris padarė daugiau sveikų ir vikrių vyrų bei moterų, negu visi kiti kudikių preparatai kruvon sudėti — duok savo kudikiui Borden's Eagle Brand Pieną, maistą, kuris išauklėja vikrias kojas ir sveikus kunus. Jis remiamas ir rekomenduojamas gydytojų dėlei jo augštos kokybės ir vienodos sudėties. Milijonai ir milijonai kudikių išaugo į vikrius berniukus bei mergaites dėl motinų geros priežiuros ir maistingumo, kurį suteikia Borden's Eagle Pienas.

Vaikščiojąs kudikis turi gauti tiek pat priežiuros, kiek kudikis rankose, jei nori išauklėti jį į pilną sveikatą ir vikrumą. Laike karo Anglijoje tapo rasta, kad iš penkių vyrų, trįs netiko tarnystei. Eksperimentuose, kurie buvo vedami mokyklose 1918 metais, tiktai 18 nuošimtis kudikių buvo pirmos klesos sveikatoje. Priežastis gludi nedapenėjime kudikystės dienose. O nedapenėjimas pirmiausia priklauso nuo blogo ir netikusio maisto. Pridedant Borden's Eagle Pieną prie savo kudikio valgių, gali buti tikra, kad jis gauna visus reikalingus gyvybei elementus. Jaunas kudikis turi gauti po du šaukštu Eagle Pieno atmiežto trimis ketvirtadaliais puoduko šalto vandens. Duok paryčiu arba po pietų. Senyvesni kudikiai kaikada jį geriau myli su ginger ale, vaisių sunka, suplaktu kiaušiniu ir skanskoniu.

Skaityk šitus straipsnius atydžiai kas sąvaitę ir pasidėk ateičiai.

SIRGO SKRANDŽIO LIGA 20 METŲ.

Sako Nuga-Tone yra stebėtinas —vertas aukso kiek jis pats sveria.

King City'je, Mo., gyvena George Fry, kuris buvo blogos sveikatos, bet tik pasiskaityk ką jis rašo: "Aš bandžiau įvairių gydytojų vaistus per 20 metų, bet neradau nieko, kas butų pagelbėjęs nuo mano ligos iki aš nepamėginau jusų stebėtino Nuga-Tone. Aš atradau, kad jis yra vertas aukso tiek, kiek jis sveria. Jis tikrai yra geras. Aš patariu jį visiems, kurie serga skrandžio ligomis, pamėginti šitą stebėtiną vaistą." Tukstančiai šilpnų sunykusių, nervuotų, išblyškusių mažakraujų, skystakraujų vyrų ir moterų vartoja Nuga-Tane'ą ir giria jį. Jis suteikia naują gyvastį ir upą bedrąsiams ir nusiminusiems ligoniams. Pamėgink jį pats ir įsitikink. Vienam pilnam mėnesiui gydytis tik $1.00. Nuga-Tone'ą pardavinėja visi geresni aptiekininkai pozitingai garantuodami, kad suteiks pilną patenkitimą, arba pinigai bus sugrąžinti (garantija rasi prie kiekvienos bonkelės), arba pasiųs tiesiog apmokėtu paštu National Laboratory, 1038 So. Wabash Ave., Chicago, pasiuntus jiems $1.00.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyką.

H. CABITT.
100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

Pakirpti plaukai ir pleiskanos nėra maloni kombinacija. Tos nešvarios baltos pleiskanų lupynos sunaikina gražiausius kiekveno plaukus.

Ruffles

yra mirtinu priešu pleiskanų. Tik kelis kartus panaudojus jas iš galvos visiškai pranyks pleiskonos. Palaikymui sveikos galvos odos ir gražių žvilgančių plaukų, naudokit *Ruffles.*

Kaina 65 centai aptiekose, arba už 75 centus prisiunčiame tiesiai iš labaratorijos.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

APŠVIETA yra didžiausis žmogaus turtas

Tad Švieskis Skaitydams Šias Knygas!

"SANRADOS" knygyne dabar gaunamos šios knygos:

A. L. T. SANDAROS Principai ir Programas. Parašė Albinas Rimka. Pusl. 32. ..... 10c.

AMERIKIEČIAI LIETUVOJE. Labai naudinga knygutė. Parašė V. Vencienė, pusl. 58 ..... 25c.

ANDERSONO PASAKOS. Čia telpa 11 gražių pasakaičių su paveikslais papuoštų. Lietuvių kalbon išguldė P. Nerys. Pusl. 82. ..... 25c.

AUKSO VERŠIS. Vieno veiksmo komedija. Vertė Scenos Mylėtojas. Pusl. 35 ..... 15c.

A. STRAZDO RAŠTAI. Su autoriaus biografija ir paveikslu. Kaina 25c

BAUDŽIAVA LIETUVOJE. Pusl. 76 ..... 10c.

BARBORA UBRIKA arba Klioštorius ir Jezuitai. Pagal oficialius rekordus parašė W. L. Clark, sulietuno A. J. Karalius, M. D. Čia atidengiama visas šaltinis klioštoriaus nedorybių, labai akyvas skaitymas. Pusl. 118 ..... 50c.

CHEMIJA. Su daugybe paveikslų, 116 pusl. ..... 25c.

DEŠIMTS METŲ Tautinės Kulturos Lietuvoje. Nuo 1905 iki 1916 m. (Be apdarų 25c. Su apdarais .... 50c.

DVASIOS GYVENIMO MEKANIKA. Su paveikslais, 148 pusl. (Be apdarų 35c.) Gražiuose apdaruose .. 60c.

DANGAUS AUKŠTUMAS ir žmogaus senumas. Anykščių šilelis ir daugelis visokių naudingų žinių, su daugel visokių paveikslų. Pusl. 150 ..... 20c.

EILĖS-DAINOS. Parašė Juozas Rainis. Gražios eilės dėl deklamavimo. Pusl. 32 ..... 20c.

FRANCIJOS REVOLIUCIJA. Parašė M. Aviečiaitė.

GYVENIMO VERPETE. Drama penkių veiksmų. Parašė Bl. Kadagutis. Pusl. 77 ..... 45c.

GEOLOGIJA. 144 pusl. ..... 25c.

JONO JONYLOS VEIKALAI. Trys tomai. Gražiuose audeklo apdaruose $1.50

KAIP ŽMOGUS GYVENO ant žemės. 47 pusl. ..... 10c.

KĄ DARYTI, KAD SVEIKI BUTUME ir gigai gyventume. Pusl. 32. ..... 10c.

KAIP JAPONAI GYVENA DABAR. Parašė Dėdė. Puslapių 48 ..... 10c.

KEISTUTIS. Tragedija V aktuose, 101 pusl. ..... 30c.

KULTUROS ISTORIJA. Trys tomai su daugybe paveikslų. (Be apdarų $2.00.) Su apdarais ..... $3.50.

KANDILAS. Parašė Voltaire, lietuvių kalbon vertė Karolis Vairas, "Dirvos" išleistas, puiki apysaka $1.00.

LENKŲ SĄMOKSLAS LIETUVOJE. Su Lietuvos žemlapiu ir paveikslais. Istorijos dokumentas. .... 60c.

LIETUVOS ISTORIJA. M. Šalčius, 100 pusl. ..... 50c.

Gražiuose apdaruose ta pati ..... 75c.

LIETUVOS ALBUMAS. Didelė paveikslų knyga, kurioje telpa daugybė paveikslų visų įžymiausių Lietuvos veikėjų. Pusl. 435 ..... $5.00

LITHUANIA in Retrospect and Prospect, angliškai parašė Dr. J. Šliupas. Pusl. 97 ..... 25c.

LYTIES MOKSLAS. Parašė A. J. Karalius, M. D. Yra neapsakomai kiekvienam naudinga daktariška knyga, pusl. 394, tvirtuose skuros apdaruose $3.00

LIETUVOS LAISVĖ. Trumpa peržvalga Lietuvių tautos politikos. Parašė Dr. J. Šliupas. Pusl. 47 ..... 10c.

MASKOLIŲ DARBAI KRAŽIUOSE. Labai naudinga pasiskaitymui knygelė. Pusl. 15 ..... 15c.

MAŽAS MUZIKOS ŽODYNĖLIS. Tankiausiai vartojamų žodžių paaiškinimai anglų ir lietuvių kalbose 32 pusl. Kaina ..... 25c.

PRABENGTIS Lietuvių Tautos Senovėje. Parašė Dr. J. Šliupas. Kas nori susipažinti su Lietuvos praeitia, kiekvienam naudinga perskaityti. Pusl. 46 ..... 25c.

PASKAITA Amerikos Lietuviai ir Lietuvas. Ši knygutė nušviečia visą Amerikiečių lietupių veikimą Lietuvos laisvės reikaluose. Pusl. 25 ..... 10c.

PASNIKAI LIETUVOJE. Parašė K. Stiklius. ..... 05c.

ŠIENAPIUTĖ. Vieno akto operos Libretto. Žodžiai K. Jasiukaičio, muzika Miko Petrausko. Pusl. 24 ..... 10c.

PASKAITOS IŠ BIOLOGIJOS IR BAKTERIOLOGIJOS, su daugybe paveikslų, 172 pusl. (be apd. 50c.) su gražiais spalvuotais apdarais ..... 75c.

SVETIMOJ PADANGĖJ Pasaulio Verpetuose, Eilės dainos ir prietikiai du šimtai eilių parašė A. J. Jokubaitis. Pusl. 200 ..... $2.00.

ŠIRDIS. Iš Italų Edmundo de Amici, vertė M. Grigonis, 362 pusl. (Be apdarų $1.00) su gražiais auksuotais ir spalvuotais apdarais. Kaina $1.50

SOCIALIZMAS IR DARBININKŲ KLAUSIMAS 39 pusl. ..... Kaina 10c.

SERGĖKITE AKIŲ APVILKIMĄ. Pusl. 11 ..... 05c.

TRACHOMA arba sergėkite akis. ..... 10c.

Trumpa aiški istorija Francijos revoliucijos. Su paveikslėliais. Pusl. 75 ..... 40c.

TECHNIKOS STEBUKLAI. Su daugybe paveikslų 142 pusl. (be apdarų 25c.)Su gražiais apdarais .. 50c.

VISAS SVIETAS. Žemė, kalnai, vanduo, upės žmonės miestai, statistikos žinios. Sutaisė P. Mikolainis. .. 25c.

VĖLIAVOS AKYVAIZDOJE. Francuziškai parašė

Užsisakant knygas, kartu reikia ir pinigus prisiųsti ant kančiu adresu:

Jules Verne. Liet. kalbon vertė J. A. Chieliauskas. Labai įdomus skaitymas. Pusl. 212 ..... 75c.

VANDUO ANT ŽEMĖS, po žeme ir viršuje žemės. .. 10c.

VINCO KUDIRKOS RAŠTAI. Šeši tomai (paskirais tomais neparduoda) . Kaina ..... $6.00.

ŽMOGAUS PAREIGOS. Parašė Giuzeppe Mazzini, vertė V. K. R. Kiekvienam žmogui reikia žinoti savo pareigas ir perskaityti šią knygą. Pusl. 245 ..... $1.00

ŽIVILĖ, Duktė Karijoto. Tragedija V aktuose, labai tinkama musų scenai, 118 pusl. 20c

NAUJOS KNYGOS IŠ LIETUVOS.

KELIONĖ APLINK PASAULĮ Per 80 Dietų. Parašė Jules Verne. Vertė J. Balčikonis, 228 pusl., didelio formato su iliustruotais viršeliais ir su pavaikslais, kaina $1.00

KAUNO ALBUMAS. Su 50 Kauno miesto vaizdų, 62 puslapių. Kaina tik $1.00

LIETUVOS ĮSTATYMAI. Surinko teisininkas A. Merkys, suredegavo Vyriausiojo Tribunolo Pirmininkas A. Kriščiukaitis. Pirmas leidinys iki 1922 m. balandžio 20 d. Labai didelė knyga 1032 puslapiai, kietais popieros viršais ..... $3.00.

PALYDOVAS. Labai turininga knygutė, su daugybe visokių informacijų apie Lietuvos valstybės visą padėtį. Labai naudinga kiekvienam grįžtančiam arba kad ir čia gyvenančiam. Knygutė iš 112 puslapių, tvirtuose audeklo apdaruos, su Lietuvos žemlapiu ir Kauno miesto planu. Kaina tiktai ..... 50c.

PAJUDINKIME VYRAI ŽEMĘ! Parašė vengriškai Maurikis Jokai, trumpai atpasakojo lietuviškai Aišbė. Labai puiki apysaka, 116 puslapių, kaina ..... 75c.

"SANDARA" Book Dept., 327 E St., Boston 27, Mass.

"SANDARA"

327 E St., So. Boston 27, Mass.

Lietuviai Amerikoje.

BROCKTON-MONTELLO, MASS.

Šiaučių streikas ir lietuvių teroras.

Jau devynios sąvaitės kaip šiaučių streikas tęsiasi, o "Sandaroj" nieko, nieko nebuvo parašyta, tartum kad jau Sandariečių nėra. Teisybė, streikas yra labai įvairus, ir sąvaitiniame laikraštyj sunku ir pataikyti, nes kasdien streiko judėjimas mainosi. Į streiką išvedė šiaučius taip vadinami amerikonai, reikalaudami didesnės užmokesties, bet senoji unija, t. y. Boot and Shoe Workers atėmė čarterį ir dar pagrąsino nubausti tuos narius, kurie išeis į streiką. Tai pamatę kiti lokalai baisiai pasipiktinę išėjo visi Brocktono šiaučiai į streiką ir paskelbė atsimetimą nuo Boot and Shoe W. unijos ir sutvėrė Brockton District Shoe Workers Union.

Čia reikia pasakyti, kad B. and Shoe W. unija priklausė prie Darbo Federacijos Amerikoje. Todėl prieš streikierius susidarė trįs stiprios pajiegos, t. y. Boot and Shoe Workers Union, Darbo Federacija ir fabrikantai. Todėl streikieriai kreipėsi į kitas mažesnes unijas, prašydami pagelbos, bet ant greitųjų nedaug tesulaukta.

Čia reikia pasakyti, kad Brocktono šiaučių streiko nugarkauliu pasidarė lietuviai iš šių atžvilgių. Sunkiausi šiaučių darbai yra taip vadinamų "lasterių" ir tame lokale didžiumą sudaro lietuviai, ir tas lokalas stipriausia laikosi. Todėl lietuviai negrįžta į darbus, kad yra taupesni ir turi daugiau pinigų, ilgiau tęst streiką, o taip vadinami amerikonai ir airiai pradėjo grįžti į darbus visai savo didžiumoje, todėl susilpnino streiką ir pradėjo grumoti iš visų pusių lietuviams. Bet lietuviams streikieriams pritarė žydai, italai, lenkai, graikai ir kiti.

Liepos 7 d. subatoj pasirodė vietos laikraščiuose miesto majoras Frank Manning, kurį lietuviai labiausia mylėjo ir jo rinkimuose balsavo už jį. Paskelbė, kad liepos 9 d., panedėlyj, kurie eis prie dirbtuvių piketauti, bus visi areštuoti ir mušami. Streikieriai nenusigando ir panedėlio rytą dar daugiau išėjo į piketus. Teisybė, ant arklių raiti policistai, su pėkščių policistų pagelba, pradėjo areštuoti ir suareštavo streikierių minias. Neturėdami kur patalpinti, turėjo paleisti.

Liepos 10 d., utarninke, policija uždraudė visai piketauti. Streikieriai eina į pikietus, bet arti prie fabrikų jų neleidžia. Žmonės ištolo susirenka pamatyti, kas iš darbo eina.

Liepos 10 d. po pietų apie 4 val. išėjo lietuvių apgyventoj gatvėj, Ames St., kur netoli yra fabrika Diamond Shoe Co., žydų valdoma — prie minėtos fabrikos pasirodė raita policija, apie 9, o pėkščių skaitliaus nepatėmijau, nes buvo daug, ir slaptos policijos, ir nuo minėto fabriko atlydėjo iš darbo darbininkus lig gatvekario ant Ames gatvės pro lietuvių minią, raita policija susodino į gatvekarį skebus ir puolėsi ant lietuvių minios, raita policija ir iš užpakalio, kur raiti nepasiekė, tai pėkšti pasiekė. Moteris, vaikus, vyrus kapojo. Pasidarė didžiausias sumišimas. Žmonės klykdami bėgo, motinos su kudikiais spruko į kiemą arba keno aptvertus jardus. Visur: ant piazų, po kiemus, po stubas policija vaikėsi žmones ir mušė. Sunku, sakau, ir atvaizdinti, koksai pasidarė baisus reginys. Nėra niekam gelbėti, nes pati policija muša žmones, kasgi gelbės.

Kiek sumuštų lietuvių žmonelių, dar nėra skaitliaus surinkta. Yra vienas ant mirtino patalo: tulas Čiunis iš Worcester, Mass., kuris buvo atvažiavęs į Montello pas gimines paviešėti. Yra šešių metų mergaitės burnutė ir kitos kunelio dalys arklių kojų sumyniotos, juodi ženklai ir tt.

Man mačiusiam visą tą reginį, nebuvo galima atsipeikėti per porą dienų, todėl atleiskite, gerbiami skaitytojai, kad negaliu viską taip aiškiai atvaizdinti.

Tą patį vakarą, išgirdę streikierių vadai ir lietuvių simpatizatoriai, subėgo į lietuvių svetainę. Lietuvių buvo minia ir kitataučiai reiškė didžiausią užuojautą ir smerkė majorą ir miesto valdyba. Ant rytojaus buvo mieste streikierių mitingas, kuriame išnešė protestą ir buvo daug ašarų, kuomet pastatė prieš publiką šešių metų lietuvių mergaitę su žaizdomis nuo arklių kojų. Streikierių komitetas užvedė bylą. Kuomi tas baigsis, pranešiu vėliau.

Streikieris.

PITTSBURGH, PA.

Pittsburge tautiška idėja vis giliau savo šaknis leidžia. Nors pastaraisiais laikais apsistojo rašyties prie Sandaros kuopų, kurių čia yra net 3, užtat kaltė Sandaros Centro, kad Pittsburgiečiai nuo Naujų Metų gal "Sandarą" gavo 3 kartus tą pačią nedėlią, o taip vis tai panedėlį arba utarninke. Tas daug ir naujus sulaikė, bet kaip greit pradės "Sandara" ateit į laiką, taip greit vėl pradės nauji nariai stot į Sandariečių eiles ir tautiška idėja vis plačiau skleisis tarpe pažangesnių lietuvių.

Pittsburge ligšiol buvo daug nemalonumų tikintiems žmonėms, nes neturėjo kur atlikt tikėjimo reikalus. Dabar turbut bus ir tas klausimas pabaigtas, nes Pittsburgo pažangesni lietuviai (didžiuma Sandariečiai) perka bažnyčią prie 18-tos gatvės, S. S. dalyj, pačiame Pittsburgo Centre. Bažnyčia bus šv. Jurgio Tautiška Parapija. Nors kaikurie ir sako, kam tai reikalinga kita bažnyčia? jei jau neeina į tą Romos, tai kam ta tautiška? Teisybė, ta bažnyčia ir ta, ir tikėjime skirtumo nėra, bet štai koks skirtumas: kad Romos bažnyčia tą pačią doktriną turi iš senų laikų, o tautiška bažnyčia jau taikosi prie šios gadynės, reiškia žengia sykiu su progresu, su susipratimu. Štai paimkime kad ir pamokslą kun. J. Petrušos, kuris kalbėjo liepos 1 d. Sako, tai senovės kitų norėjimas pavergt ir tokios legendos buvo leidžiamos, kad Dievas nesupranta lietuviškai ir jį reikia garbint kita kalba, bet, sako, Dievas supranta ir lietuviškai ir mes lietuviškai galim garbinti ir melstis lietuviškai. Arba, sako: kodėl bažnyčia arba kapai negeri, kol neužrašyti vyskupui arba tam tikram trustui? Tik užrašyk, jau tuo bus geri. Čia, sako, matot, kad tik už dolerį eina: jei jam biznis eina, O. K., o jei ne, tai keikia. Sako, paimkime kad ir paprastą mums visiems žinomą dalyką: jei gromatą siunti kur, užrašai adresą, gromatnešis paima ir nuneša ten, bet pabandyk nusiųsti ką be adreso, tai juoksis iš tavęs, mislys, kad tu beprotis, jei be adreso nori nusiųsti. Na, o, sako, paimkim mus kunigėlius: jie siunčia pinigus Dievui be jokio adreso. Sako: visi gerai žinot, kad be adreso nieko negali nusiųsti, o Dievo adreso niekas nežino. Tai kur jie siunčia? Ugi sau į kišenę!

Užtat, sako, mes ir tveriam Tautiškas Bažnyčias, kad perdaug Romos Bažnyčia pasilikus nuo civilizacijos.

Šv. Jurgio Tautiškos Parapijos komitetas susideda iš šių įpatų: pirm. J. Damblauskas, sekr. P. Paulionis, kas. J. Bernotaitis, kasos apiekunai: M. Gurevičia ir antro nenugirdau.

Pittsburgietis.

HOOVERSVILLE, PA.

Munšaino bravoras uždirbo.

Liepos 4 d. ryte motina pasiuntė 13 metų mergaitę parnešti kvortą svaiginančio gėrimo. Mergaitė atėjus gavo kvortą, parnešė namo, padavė motinai. Motina pasigėrė, pradėjo mušti savo vaikus. Toji mergaitė, kuri parnešė motinai svaiginančio gėrimo, nuėjo pas policmoną ir suareštavo motiną, kad pasigėrus pradėjo visus vaikus mušti. Policmonas klausia: kur mama gauna munšaino? Mergaitė sako: aš žinau, kur gauna. Policmonas sako: gal gali man parnešti pantę? Ta mergaitė sako: duok pinigų, aš galiu parnešti ir du galionus. Policmonas padavė dolerį ir sako: parnešk man už tą dolerį. Mergaitė atėjus munšaino į bravarą nupirko už dolerį ir atnešė policmonui. Jisai paėmė ir sako: dėku jums, galite eiti namo ramiai, jusų mama daugiau nemuš jusų, nes ji sėdi "lakupe." Tuojau policmonas atvažiavo į bravorą ir rado beverdant, tai paėmė visą bravorą ir nuvežė į "kortą." Mergaitė, kuri pirko, buvo lietuvė, o kurie pardavė svaiginantį gėrimą, tie buvo lenkai.

Motiejus Višniauskas.

WORCESTER, MASS.

Liepos 8 d. Aušrelės choras turėjo pikniką Tutnuck ant ukės. Ukė netoli Worcester ir gan patogi vieta piknikams.

Kaszinko žmonių neperdaugiausia buvo. O vertėtų publikai daugiau atkreipti domės į minėtą draugiją.

Ši draugija ir vaikus veltui mokina dainuoti ir lietuvių kalbos, bet į tai mažai atkreipiama domės. Mat pas mus Worcesteryj yra taip: jeigu kunigas užšaukė, tai nors ir į dumblyną subėgtų netik davatkos, bet ir tokie, kurie save neva persistato sąmoningesniais.

Aušrelės choras po vadovyste Jono Dirvelio padainavo keletą dainų. Diena gan linksmai praleista.

Musų kolionijoj yra daug merginų ir yra kurios jau progresuoja, bei vadinasi save progresuojančiomis. Nežiurint viso to, tai progresas tokis: kaip davatkos, taip progresuojančios trinasi ant "nobaženstvų" per visą nedėlios dieną.

Jau čia galima butų sutverti A. L. T. S. Moterų kuopą, bet kurios ir yra tautininkės, mažai ka bando veikti.

Skruzdė.

Klaipėdos Uosto Valdybos Organizavimo Reikalu.

Vyriausybei išreiškus pageidavimą šiuo klausimu sužinoti kapitono Stulpono nuomonę, jis įteikęs jai šitokio turinio sumanymą.

1) Norint greičiau ištirti tikrą uosto padėtį ir jo trukumus reikėtų stengtis kiek galima greičiau įsteigti Klaipėdoje uosto kolegialę komisiją, kuri savo pastangomis ir intensingu darbu galėtų pakelti uosto ekonominę padėtį, butent — pritraukti arba padidinti eksportą juros keliu.

2) Komisijos nariais, mano nuomone, galėtų buti po vieną atstovą nuo šių ministerijų ir įstaigų:

Susisiekimo, Prekybos, Pramonės ir Finansų, Vidaus reikalų, Žemės Ukio ir Valstybės Turtų, Klaipėdos miesto savivaldybės atstovas ir Prekybos rumų, o svarstant specialius klausimus kviesti su patariamo balso teisėmis po vieną narį su interesuotų atstovų: — laivininkystės, pirklių ir locmanų bendrovių ir uosto darbininkų organizacijos.

3) Išvengti bereikalingoms valstybės išlaidoms, ministerijas galėtų atstovauti (lankyti komisijos posėdžius) šie aukštesnieji vietiniai valdininkai:

Susisiekimo ministeriją — Uosto statybos inžinieris; Prek., Pram. ir Finansų M-ją — Klaipėdos muitinės viršininkas; Vidaus reikalų Ministeriją — Gubernatorius arba jo pavaduotojas; žem., Uk. ir Valst. Turto M-ja.

Uosto komisija nuolatiniu pirmininku turi buti uosto direktorius arba jo pavaduotojas.

Uosto komisijos galutinus nutarimus vykdo uosto valdyba, o svarbųs uosto komisijos sumanymai ir pasiulijimai turi buti vykdomi tikrai centro valdžiai sutikus.

4) Uosto direktorius (nuolatinis uosto komisijos pirmininkas) paruošia visus uostui ir jo rajonui reikalingus projektus ir įneša svarstyti 2-me punkte nurodytai komisijai, kuri turi turėti teisės galutinai spręsti įvairius klausimus vietoj, išskiriant žymius uosto statybos ir remonto sumanymus ir plačius naujus darbus, kuriuos sprendžia Lietuvos centro valdžia.

5) Turint galvoje politinę padėtį, šiuo metu reikėtų kiek galint vengti staigių permainų uosto Valdybos etatuose, todėl dabartinę uosto Valdybą reikėtų palikti tarnyboje papildžius jos etatus iš Lietuvos valdžios pusės šiais asmeniais: a) uosto direktoriu, b) uosto statybai inžinieriu, kuris kartu turi buti uosto direktoriaus pavaduotoju c) kancelerijos vedėju, d) bugalteriu, e) mašinistė, f) kurjeriu.

6) Uosto direktoriaus žinioje turi buti visos liečiančios uostą įstaigos ir visas uosto rajonas, kuris turi buti komisijos sprendimu ir valstybės įstatymais nustatytas atatinkamose uosto teritorijos ribose.

7) Uosto direktoriui nors laikinai, kol bus padaryta reikalinga tvarka ir paruošta sąmata, išduodami pinigai avanso keliu tiesioginiam atsiskaitymui su atsakoma ministerija.

Aš manau, jog tokiu budu galėtume išvengti labai daugelio įvairių nesusipratimų ir laiko gaišinimo.

Be to, palengvinti uosto direktoriui jo sunkiam uždaviniui vydyti — partvarkyti visą Klaipėdos uosto valdymo aparatą, uosto direktoriui butinai reikėtų duoti teisės pasirinkti sandarbininkus.

Aš manau, kad paskyrimas įvairių ministerijų atstovų į uosto komisiją nesudarys sunkenybių, nes jau beveik visų ministerių atstovai yra Klaipėdoj.

L. Jurininkų Sąjungos Valdyba apsvarsčiusi kapitono Stulpino sumanymą, pilnai, išskyrus kai kurias smulkmenas jam pritarė.

Sąjungos Pirm. **Nagevičius.**

("Lietuva.")

NEMOKA MOKESČIŲ.

Kad Holandijos valdžia norėjo išrinkti iš buvusio Vokietijos imperatoriaus Wilhelmo Hohenzollern'o miesto taksas, Wilhelmas atsisakė mokėti. "Kokius" —jis sakė:— "galite imti mokesčius iš kalinio?"

Mat, Wilhelmas sako, kad jis Holandijoje yra ne savu noru. Štai naujas galvų laužymas advokatams!

"INDIJONŲ MOTERYS STEBĖJOSI IŠ TOKIO KUDIKIO KAIP MANO"

PRIE Pine Ridge Indian Reservation, South Dakota valstijoje, gyvena vikrus ir laimingas mažas baltveidis berniukas vardu Bunns. Jo puiki sveikata aiškiai skiria jį nuo kaimyninių Indijonų kūdikių. Bunnso vienatiniai žaisladraugiai yra Indijonukai. Indijonų kūdikiai nėra sveiki delto, kad jie netinkamai maitinami — kūdikių mirimų skaičius pas Indjonus pasibaisėtinas.

Bunnso gyvenimo proga buvo silpna nuo pat gimimo, nes jis gimė per Cezarišką operaciją. Bet jis buvo penėtas su Eagle Brand, garsiu kūdikių maistu, ir "nesirguliavo nei dienos po gimimo." "Kada atsivežiau Bunsą iš ligoninučio," pasakoja motina, "Indijonų moterys buvo kasdienės viešnios. Jos stebėjosi iš tokio mano kūdikio. Jos dažinojo visą istoriją. Po to jos daž nai ateidavo pas mane klausti patarimo, ir aš visados patardavau Eagle Brand ir stačiau savo kūdikį kaipo įrodymą to pieno maistingumo vertės."

Kaip Mrs. Lincoln, išauginusi juo taip pasekmingai savo sūnelį, mokina Indijonų motinas duoti saviems kūdikiams Eagle Pieną, taip tūkstančiai dėkingų motinų rekomenduoja Eagle Pieną savo draugėms. Gydytojai rekomenduoja jį motinoms, kurios negali žindyti savo kūdikių.

KUPONAS

Pažymėk, kurią Nori

Penėjimo Instrukcijos — Valgiai del Vaikų

Kūdikių Knyga

Vardas _____

Adresas _____ (Lith.

Vasaros penėjimui, ypatingai Eagle Pienu penėjimo būdas yra saugybės kelias. Vasariniai negaliavimai kūdikių tarpe veik visados paeina nuo klaidingo penėjimo. Eagle Pienas yra netik lengvai suvirškomas, bet prie to grynai tyras ir vienodas. Mes atspausdinome jūsų kalboje pamokinimų kaip paruošti Eagle Pieną kūdikiams visų amžių. Jei norėtumėt tų pamokinimų, išpildykit kuponą ir pasiųskit mums šiandien.

THE BORDEN COMPANY

Borden Building, New York

T. M. D. Reikalai.

Visus raštus, korespondencijas ir straipsnius TMD. reikalais reikia siųsti redaktoriaus V. Širvydo, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y. vardu ir adresu.

ŽINIŲ IŠ LITERATINĖS KOMISIJOS.

Į Lit. Kom. sekretoriaus paskelbtus pakvietimus siulyti TMD. raštų, kurie buvo patalpinti Lietuvos laikraščiuose: "Krašto Balsas," "Lietuvos Žinios" ir "Lietuva," atsiliepė gan diktokas burelis rašėjų ir vertėjų, ir šiomis dienomis jų pasiulymai tapo perleisti per Lit. Kom. narius krivulės keliu. Pasiulymų yra sekančių:

I. S. Česiuno verstas veikalas "Jezuitai" — aprašo to Ordeno atsiradimą ir darbus — propogandinis, regis, veikalas.

II. Poetas A. Burdulis pasiulė išleisti keletą didesniųjų rusų poeto Lermontovo poemų.

III. St. Butkus pasiulė jo "Karo Atsiminimus."

IV. J. Sužiedelis yra išvertęs garsaus rusų rašytojo Turgenjevo romaną "Bajorų Lizdas" ir siulo mums išleisti.

V. S. Dabušis, žinomas Lietuvoje kalbininkas, siulo išleisti jo parašytą rusų kalbos žodyną.

VI. Kar. Dineikis siulo savo atletikos veikalą "Idealė Kuno Kultura."

VII. A. Matulevičius siulo Nemirovičo - Dančenko apysakaitę "Kasyklose."

VIII. Kap. Žukauskas siulo savo veikalus "Dėde Petras" ir "Kruvinose Bangose" — atsiminimai iš karo laikų.

IX. Dr. Neuronis siulo savo veikaliuką "Alkoholizmas."

X. Istorikas A. Janulaitis pasiulė keturius įžymius veikalus, vieną vertimą, o kiti originaliai, ypatingai svarbu "Žydai Lietuvoje."

XI. Pr. Morkunas pasiulė Knuto Hamsuno vertimus: "Viktorija," "Misterija" ir "Badavimas."

XII. A. Staselis pasiulė savo gramatiką, kaip jau buvo pranešta "Sandaroje."

XIII. J. Dragašius siulo anglų poeto Kiplingo gražų veikalą "Džiungliai."

Iš Amerikos inteligentų ikišiol jokių pasiulymų negauta — visi pasiulymai iš Lietuvos. Tas parodo, kas dirba kulturos darbą. Iš minėtų raštų mokslinių veikalų (bent didelių ir įžymių) nėra, išskyrus A. Janulaičio Gumplvico "Sociologijos" vertimą. Iš literaturos geriausi yra Turgenjevo "Bajorų Lizdas" ir Kiplingo "Džiungli."

Lit. Kom. krivulė ir nutarimai bus paskelbti organe vėliau.

Sekr. V. Širvydas.

KNYGŲ LEIDIMAS LIETUVOJE.

Peržvelgus knygų rinką Lietuvoje, matyti, kad labiausia eina literatura: apysakos, romanai, eilės; paskui gi eina vadovėliai, ypatingai elementoriai. Rimtų vadovėlių ir mokslo veikalų vistiek truksta. Truksta todėl, kad jiems mažai pirkėjų ir leidėjai nenori įdėti pinigų ten, iš kur tik už ilgų metų laiko juos atgaus su pelnu. Ir literaturoje vietą daugiausia užima vertimai, kas nestebėtina, nes negalima laukti, kad lietuviai rašytojai parašytų tokius veikalus, kaip kad jau turi garsingos kitos tautos. O tų vertimų yra gana gerų, naudingų kulturai.

Mokslo vadovėlius leisti neva turi valdžios Švietimo Ministerija. Bet kadangi ji randasi rankose kunigijos tarnų, tai, suprantama, darbą sabotažuoja kiek tik gali ir leidžia tik labai menkos rušies dalykėlius. Todėl visur skundžiamasi mokslo vadovėlių stoka. Fizikoje, kemijoje, lietuvių istorijoje, literaturoje, geografijoje, aritmetikoje, geometrijoje, trigonometrijoje —vadovėlių jau po vieną-kitą yra, bet ukio moksluose ir medicinos nėra nei vieno. Nėra bakteriologijos ir kitų gimininių biologijos mokslų vadovėlių.

Vienas rašytojas "Lietuvoje" (valdžios organe) pasiulo valdžiai surinkti tinkamus žmones, kurie moka pakenčiamai lietuviškai savo mintis reikšti, ir pristatyti juos prie vertimo mokslo veikalų ir vadovėlių, sekant tam tikrą iškalno išdiskusuotą ir priimtą programą. Už darbą jie turėtų gauti pragyvenimo atlyginimą, o Švietimo Ministerija privalėtų jų raštus tuojaus leisti. Šitokis planas yra remtinas, ir jis regis yra vienatinis išėjimas tautai, kuomet privatiniai leidėjai, nematydami sau biznio, tą svarbią kulturos spragą palieka neužkištą. Nereikia jų perdaug nei kaltinti, nes seniau ir vokiečiai ir kitos tautos valdžios ar turtingųjų aukomis leisdavo mokslo veikalus, kadangi mokslo veikalų teskaito inteligentija, profesoriai, kurių nėra tiek daug kiek paprastų skaitytojų, mėgstančių romansus, apysakas, eiles, ir taip toliau.

Čia ir TMD. gali rimtai pasitarnauti, neimdama leidimui literaturos veikalų, bet siekdama moksliškų. Butų gerai jei Centro Valdyba praneštų Švietimo Ministerijai, kad ji sutinka leisti ant metų bent vieną tos Ministerijos, ar kitos kompetentiškos įstaigos rekomenduotą mokslo veikalą ar vadovėlį, su privilegija jį pardavinėti Lietuvoje ir gražinti sau bent dalį, jei ne visus pinigus. Iš Amerikos inteligentų veikalų nėra ko tikėtis —mes tik turime pinigų, ir tai neperdaugiausia. Ir už tuos pinigus mes galime pagelbėti leisti veikalus, kurie taip reikalingi.

Amerikos inteligentų menkas kulturiškumas, apsireiškias tuomi, kad jie nieko raštiško negamina, verčia mus turėti ryšius su Lietuvos rašytojais ir leteratais. Bet ką turėti ryšius su socialdemokratine "Kulturos" Bove tai verčiau gelbėti Švietimo Ministerijai, arba kitais žodžiais sakant, pačiai valdžiai. Lai ji paskiria mums atsakantį veikalą, o mes jį dailiai išleisime, ir tuomi viena spraga bus užkišta. Nauda bus netik mums nariams, bet ir lietuvių tautai, ko ypatingai reikia siekti tokiai idealistų Draugijai kaip TMD.

Centro Valdyba—veikite!

Jaunas Senuolis.

Dulkės.

Dulkės yra sausa medžiaga, kuri taip smulkiai sutrinta, jog lengvai oras pą įima. Dulkės nepavojingos, bet kenkia sveikatai. Gatvių dulkės ypatingai kenkia sveikatai, nes jos surenka visokias seiles ir kitus pavojingus daiktus. Kuomet oras turi perdaug dulkių, žmonės jas įkepia ir kartais sustabdo plaučių tinkamą veikimą ir yra priežastis gerklės kroniškų ligų. Kaikuriose pramonėse tos pramonės dulkės įkvėptos padaro mažas žaizdas plaučiuose arba kitose kuno dalyse ir tokiu budu lengva į kuną įimti džiovos gemalus. Švino, žiurkžolių arba gyvosidabrio dulkės yra nuodingos.

Dulkės yra normališka ir butinai reikalinga oro dalis. Be jų musų drapanos visuomet butų drėgnos, musų sienos šlapios ir klimatas nepakenčiamas. Kuomet oras turi dulkių, oras tinkamai drėgnas ir pagelbsti kontroliuoti temperaturą. Dulkės nakita gyvesnius ekonominius santikius, bet jų negalima; bendrai imant, rišti kitaip negu didžiausio palankumo principu ir tų klausimų rišimas neduoda sutarčiai jokio ypatingo pabudžio.

Daugiau jau reiškia pasižadėjimas nevaržyti antrosios šalies piliečiams eiti mokslus savoje šalyje, leidimas ir palengvinimas žemės ukio darbininkams keliauti antron šalin ir jų apsaugojimas antroje šalyje. Tą pat kryptim įvesta taisyklė, kad leidžiama be muito įvežti ir grąžinti mašinas ir tt. Be to, vokiečiai pasižadėjo, kad skaitys Lietuvą žemos valiutos kraštu, kol Vokietijoje bus daroma skirtumai išvežamoms ar įvežamoms prekėms iš šalių ar į šalis su aukšta ar žema valiuta.

Tai tokie musų su vokiečiais prekybos sutarties ruožai. Ši sutartis dar turės buti papildyta tam tikra muitų politika, kuriai sutartis palieka liuosas rankas.

Galima pasakyti, kad sutartis daug padės reguliuoti ir praplatinti esamus jau ekonominius su vokiečiais santikius, nes abi valstybės pasižada ir praktikoje tų santikių vystymąsi šelpti.

Lietuvos atstovas Berlyne, p. Sidzikauskas, pranešė, kad nuo dabar Berlyno biržoje bus notuojama ir litų valiuta. Dabar bus derama sienų klausimai tarp Lietuvos ir Vokietijos, o kiti ginčai, kurie dar yra arba galėtų rastis tarp Lietuvos ir Vokietijos, bus įteikiami Taikos Teismui.

("Pr. Liet. Balsas.")

PRREKYBOS SUTARTIS SU VOKIEČIAIS.

Elta praneša:

Turint omenyje, kad Lietuvos su Vokietija, kaipo tiesioginių kaimynų, ekonominiai (gasp.) santikiai yra ir ateityje turės buti labai gyvi, sudarytoje sutartyje dėta daug svarbos tam, kad butų, kiek tai galima, sureguliuoti smulkiai ir sistematingai tų ekonominių santikių plėtojimąsi. Užtat toji sutartis yra nelyginamai daug detalesnė (smulkmeniškesnė) už to paties pobudžio sutartis, sudarytas su toliau nuo Lietuvos esančiomis valstybėmis.

Turint tad omenyje, kad ekonominiuose pasaulio santikiavimuose, išviso imant jau pravesta didžiausio palankumo principas tai ir Lietuvos sutartis su vokiečiais padėjo pamatan tą patį principą. Reikia dar pastebėti, kad daryti išimtis iš to principo, butent duoti vienai kuriai valstybei ypatingų pirmenybių, veik visai negalima, nes tos visos pirmenybės automatiškai einant didžiausio palankumu principu atitektų tuojau ir visoms kitoms valstybėms. Todėl išimtys buna daromos tik labai retai ir daroma jos tik artimiausiems sąjungininkams, kaip, pav., visose Baltijos valstibių prekybos sutartyse figuruoja straipsnis, kad pirmenybės, duodamos kitoms Pabaltės valstybėms, (Latvijai, Estijai, Suomijai, Lietuvai) nepereina visoms kitoms valstybėms.

Musų sutartyje su vokiečiais nustatyti šie principai: apdėjimas mokesniais antrosios valstybės piliečių, leidimas verstis prekyba, pramone; leidimas įvažiuoti ir apsigyventi antroje šalyje, palengvinimai prekybai duodant įvairiems agentams galimybės keliauti po savo kraštą, darant pasiulymus arba užpirkimus pavyzdžių budu, pripažinimas teisėtomis antrosios šalies įstatymų pripažintų prekybos bendrovių, nerišant betgi klausimo, ar joms savoje šalyje leidžiama verstis; apsaugojimas dvasinio turto, apsaugojimas antrosios šalies piliečių teisių ir sulyginimas jų teismuose su savais piliečiais, taikymas ne aukštesnių taryfų tranzitui negu viduje, toliau: jurų laivų važiavimo, priplaukimo ir tt. Reguliavimas ir tt.

Visa tai yra klausimai, kurių reguliavimas yra butinas tarp dviejų šalių, kurios turi viena su

TELEGRAMAS

Didžiausis lietuvių visuomenės, tautybės ir pažangos laikraštis, išeina kas šeštadienis ir yra pašvęstas mokslo, švietimo ir žinių dalykams. Jo kalba yra gryna lietuviška ir visiems suprantama. Jo turinys įvairus ir turtingas. Jame skaitytojas ras žinias apie svarbiausius atsitikimus Amerikoje ir visame pasaulyje iš politikos lauko, mokslo srities, klasių kovos ir visuomeniško gyvenimo. Kiekviename numeryje yra dedama peržvalga svarbesniųjų straipsnių paskutiniuose kitų Amerikos lietuvių laikraščių numeriuose ir parinktiniai raštai musų geriausių rašytoju — eileraščiai, apysakos, monologai, juokai ir tt. Telegramo uždaviniu yra plėsti skaitytojo pažintį, tobulinti jo etinį skonį, supažindinti jį su jo arčiausiomis aplinkybėmis ir teikti jam dvasinio smagumo gerą apštį be kamantinėjimo jo sąžinės, įsitikinimų, pažiurų ir silpnybių.

Jei nori plačiau matyti pasaulį, daugiau žinoti, aukščiau dvasiniai visuomenėje pakilti ir pilniau apšvietos vaisiais gerėtis, tai skaityk Telegramą. Užsirašyk jį dabar ir nepraleisk jo sekamo numerio, kuris bus labai įdomus ir turiningas. Kaina metams tik $1.00. Prisiųsk jį ŠIANDIEN.

"TELEGRAMAS"

666 W. 18-th St., Chicago, Ill.

PASISKUBINKIT UŽSIRAŠYTI "DIRVĄ"

Nuo 25-to numerio "DIR VOJE" spaudinama garsaus viso pasaulio literaturoje Eugene Sue Romanas antgalviu "Amžinasai Žydas." kaina metams $2.

NAUJAUSIOS KNYGOS IŠ LIETUVOS

Tik ką gavome naujų knygų iš Lietuvos.

1) Kurybos Keliai, iliustruota, kaina $1.; 2) Gaigės, dvimėnesinis žurnalas, iliustruotas, NN. 1 ir 2, kaina po $1; 3) Kauno miesto albumas, 54 paveikslai Kauno, kaina $1; 4) Traukinys, Juozo Tysliavos eilės, kaina 25c.; 5) Kelionė aplink pasaulį per 80 dienų, Julio Verno, su Kalpoko pieštais paveikslais, kaina $1; 6) Ant Politikos Laktų. Politinio šaržo Albumas 35 spalvuoti paveikslai. Piešė Ad. Varnas, tekstą parašė Vaižgantas, kaina $2. Agentams nuleidžiame nuošimtį. Reikalaujame agentų visuose miestuose. Geros sąlygos. Smulkesnis aprašymas telpa "Dirvoje." Užsakymus su pinigais siųskite sekančiu adresu:

"DIRVA" 7907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio.

KREIPDAMĖSI Į BILE ĮSTAIGĄ, FIRMĄ AR ŠIAIP BIZNIERIŲ, PAŽYMĖKITE, JOG SUŽINOJOTE "SANDARA"

KIEKVIENAS SUSIPRATĘS LIETUVIS PRIKLAUSO PRIE A. L. T. SANDAROS.

SUSIVIENIJIMAS LIET. AMERIKOJ

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURTAS ARTI $500,000.00.

Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta $248,587.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta $247,687.15.

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiau. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

Pomirtinės skyriai — $150, 300, 600 ir 1,000.

Pašalpos skyriai — $6.00, 9.00, ir 12.00 į savaitę.

platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA.

307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

Didelės Dovanos

Laikraštis "VIENYBĖ" eis TRIS SYK SĄVAITĖJE pradedant su RUGSĖJO 1 D., 1923 M. Prenumerata nuo naujų metų $4.00.

Visiems, kurie naujai užsirašys laikraštį "VIENYBĘ" metams, gaus dvi dideles dovanas. Vajus prasideda su Birželio 1 d., 1923 m. ir baigiasi su Sausio 1 d., 1924 m. Tik tam laikotarpyje bus duodamos dovanos.

DOVANOS

1. — $1.50 vertės naudingų ir gerų knygų pasirenkant iš 6 grupių.

2.—Kas prieš naujus 1924 metus užsirašys "VIENYBĘ" ant metų tam metinė prenumerata TIK $3.50.

Adresuokite:

"VIENYBĖ"

193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

NAUJIENOS

Pirmas didžiausias ir geriausias dienraštis pasaulyje.
NAUJIENAS leidžia darbo žmonės darbo žmonėms.
NAUJIENŲ Metinė Biznio Knyga ir Almanakas, 1923 m. su 20,000 informacijomis DYKAI tiems, kurie užsiprenumeruos NAUJIENAS.
NAUJIENŲ kaina metams Amerikoje $7.00. Lietuvoje $8.00.

NAUJIENOS

1739 S. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Pr. Žvyatas

Parduodu laivakortes, geriausių laivų kompanijų. Perku ir parduodu namus ir farmas (Real Estate). Apdraudžiu nuo ugnies namus, automobilius ir tt.

OFISO ADRESAS:

1836 N. Main St., Scranton, Pa.

Bell Phone: Oregon 0863-J.

Dr. Ignotas Stankus

1210 So. Broad Street

Philadelphia, Pa.

LIETUVIS DAKTARAS (gydo visokes ligas) IR CHIRURGAS (daro visokes operacijas).

OFISA VALANDAS:

Nuo 9 iki 11 A. M.
Nuo 2 ki 4 P. M.
Nuo 7 iki 8 P. M.
Nedeliomis Nuo 10 iki 3 P. M.

Tel. So. Boston 270.

DR. JOHN MacDONNELL, M. D.

Galima susikalbėti ir lietuviškai.

Ofiso valandos:

Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.

536 Broadway, So. Boston.

Dr. Tessmer

DENTISTAS

306 Main St., Worcester, Mass. viršuj "Iver Johnson" krautuve

Patyręs dentistas prieinamos kainos. Atdara 9 A. M. iki 6 P.M. Nedėliomis 11 iki 12 P,M, Tel. 3310 Park.

Dr. Paul J. Jakmauh

(Jakimavičius)

Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.

509 Broadway, Kampas G St., So. Boston, Mass.

Telephone South Boston, 502

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H. S. Stone O.D.

Akių Specijalistas.

399a Broadway,

Tarpe E ir F gatviu, South Boston.

Vietos žinios.

IŠ SUSIRINKIMO A. L. T. SANDAROS 7 KUOPOS.

Susirinkimas buvo liepos 11d. Susirinkimas buvo gyvas, nes komisijos išdavė raportus ir visi buvo pelningi ir naudingi Sandarai. Buvusio pikniko birželio 24 d. išdavė raportą A. Juodgudis —liko pelno 30 dolerių. Tuojau paskirta $7.50 šelpimui gerb. J. M. Damijonaičių. Nariai suaukojo: A. Ivaškevičius $3.50. Po $1.00: S. Jokubauskas, A. Klemerauskas, Š. Mockus, S. Norkunas, K. Vileišis. Viso $15.50. pasiųsta Apskričio raštininkui A. Gotautui.

Pirm. pil. V. Jankauskas darė pranešimą, kad N. A. Apskričio piknikas liepos 4 d. davė pelno Apskričiui 500 dolerių. Visi buvo upe ir mielai apsiėmė dirbti sekančiuose piknikuose liepos 29 ir rugpiučio 4, 5 dd.

Išrinkta žiemos sezonui teatro komisija iš P. Apšėgos, J. Tribuliausko ir S. Mockaus. Apart naminių piknikų, nutarta važiuoti į 9 kuopos Sandariečių pikniką, liepos 22 d.

Tarpe narių kilo sumanymas, kodėl taip TMD. nusmuko ir kodėl planuoja ją prijungti prie socialistų. Po apkalbėjimo pasirodė, kad vienas kelias prikelti iš miego senąjį musų kulturos žibintuvą, tai visiems Sandariečiams tapti aktyviais nariais ir nereikės nei socialistų, bujos TMD. jeigu bendrai dirbs su Sandara ir Sandariečiai ją valdys. Vyrai, pajudinkime save, pažiurėkim, kad musų senos kulturiškos tautiškos draugijos ne pakliutų į nagus tiems, kurie laukia tokių progų. Jau iš klerikalų pusės nėra pavojaus, pergyvenom tuos laikus, bet iš komunistų ir socialistų pusės dar galima susitikti visokių kliučių. Jau tautininkų organizacijon SLA. veržiasi komunistai, ir dabartinė SLA. valdyba liuosai žaidžia su komunistais, gali vėliaus pasijusti, kad neturim SLA.

Budėkime, vyrai, nes lietuvystės palaikymas ir jos kulturos tai brangiausias musų tauturtas. Tą gali atlikti tik organizuotas kunas, susispietęs po Sandaros vėliava. Į darbą, visi Sandariečiai!

Kuopos Korespondentas.

SIMANO DAUKANTO MOKYKLA.

Jau trečia savaitė eina mokinimas lietuvių vaikučių Simano Daukanto mokykloje, Lietuvių Svetainėje. Šimet vaikučių yra daugiau, nė kaip pernai. Yra padalyti į du skyriu. Mažųjų skyrių mokina lietuviškai skaityti ir rašyti p. Z. Neviackienė. Didesniuosius, kurie viešose mokyklose jau yra mokinęsi anglų kalbos gramatikos, mokina "Sandaros' redaktorius V. J. Šliakys. Šiems yra išguldoma pradžia lietuvių gramatikos.

Šimet yra įvesti du naujį dalykai į Sim. Daukanto mokyklą: yra vaikučiams aiškinama apie Lietuvių tautą, nurodoma Lietuvos geografija ir aiškinama Lietuvos istorija; antra — įvesta dainavimas. Dainavimo mokina p. Neviackienė, kuri pati yra gerai išlavinta giesmininkė, gerb. M. Petrausko mokinė.

Ateina da vis naujų mokinių prisirašyti.

NAUJA OPERA.

Pastarais keleta metų So. Bostonas yra tarsi žibintuvas, spindintis muzikale šviesa visai lietuvių tautai: čia gyvena kompozitorius M. Petrauskas, kuris tovienio rašo lietuviams muziką. Kaip iš gausybės rago, iš po gerb. M. Petrausko plunksnos pilasi įvairiausios kompozicijos —nuo su harmonizuotų liaudies dainelių, kurios skaitomos šimtais, iki milžiniškų veikalų, ištisų operų.

Šiomis dienomis gerb. M. Petrauskas pabaigė škicuoti šeštąjį, paskutinį, aktą originalės lietuvių operos, "Žalčių Karalienės." Pirmieji du aktai yra pilnai apdirbti, neužilgo bus galutinai pabaigti ir keturi pastarieji aktai.

"Žalčių Karalienė" seniai buvo pradėta rašyti, ir jos ištraukas teko Amerikos lietuviams girdėti gerb. kompozitoriaus M. Petrausko koncertuose. Nebuvo pasiskubinimo ją pabaigti, nes seniau nebutų buvę kam ji pastatyti. Antras dalykas, kad šiai operai libretą rašė pats kompozitorius, tad, nesant reikalo skubėti, ir su libreto krypties nusistatymu buvo ilgesnis pagalvojimas.

Bet dabar jau lietuviai gauna naują didelį, originaliai lietuvišką veikalą, savą operą — "Žalčių Karalienę." Operoje, kaip minėjome, yra šeši aktai. Lengvai bus pastatoma vienu vakaru, nors kai-kur klaidingai buvo paskelbta, kad reikės dviejų vakarų, kad ją visą pastatyti.

PAUL PAPPAS NUŽUDYTAS.

Paul Pappas, grekas, kuris buvo kaltinamas žmogžudystėje nužudyme tulos Alice Arsenault 1919 m., po ilgo bylinėjimo per pereitus kelerius metus, pagalios iš liepos 13 d. į liepos 14 d. išauštant 12:20 tapo nužudytas elektros kedėje Charlestown.

Pappas apkaltinimas buvo ne visai aiškus, ir tokiu budu jo byla ėjo per kelerius metus. Kada rado nužudytą minėtą moterį, tai jos dienos ir valandos nužudymo niekas nežinojo, tik nužudymo laikas buvo sprendžiamas sulyg daktarų išegzaminavimo jos kuno. Toje žmogžudystėje liko nužiurėtas Paul Pappas ir paimtas kalėjiman. Kada Pappas buvo nuteistas elektro kedėn, tai jį ginti stojo smarkus advokatas Feeney, kuris savo gabumu pajiegė Pappas nužudymą užtęsti per tokį ilgą laiką, bet teismo nuosprendį vistiek negalėjo pakeisti.

Kada paaiškėjo, kad Pappas gyvybė nebus išgelbėta, tai apie tai dažinojus jo motina mirė iš širdies skausmo. Gi pats Pappas visuomet jautėsi gerai ir niekados nebuvo nervuotas, nors ir žinojo, kad reikės mirti ir visuomet sakė, kad jis nekaltas. Kiek vėlesniu laiku, kada buvo pradėję paaiškėti, kad jo gyvasties atėmimas gali buti pakeista viso amžiaus kalėjimu, tai jis pareiškė: "Kam nekaltą žmogų visą amžių laikyti kalėjime, geriau paleiskit arba nužudykit."

Pagalios, paaiškėjus, kad Pappas gyvybė nebus išgelbėta, buvo atsišaukimas į gubernatorių Cox, kad jis pakeistų teismo nuosprendį. Gubernatoriui atsisakius, — Pappas turėjo mirti.

Paskutinėse Pappas gyvenimo valandose, įvairios grekų organizacijos siuntė protestus, bet tas nieko negelbėjo. Atvažiavo du grekų kunigai, kad Pappas prieš mirtį atliktų paskutinę išpažintį iš savo gyvenimo kalčių, bet Pappas paskutinį kartą šypsodamos bučiavo kryžių, sakydamas, kad jis mirs budamas nekaltas. Kada buvo sodinamas į elektros kedę, tai jo buvo paskutiniai žodžiai: "Niekados netikėjau, kad ta šalis, kuri kariavo Francuzijoj, nužudys nekaltą žmogų."

VYČIŲ IŠVAŽIAVIMAS.

Liepos 4 d. "Palangos darže" publikos visai mažai buvo. Mat, patiems vyčiams nubosta vis buti po kunigo sparnu ir jie nori laisvai pasilinksminti. Mat į šitą pikniką ir dvasiški tėveliai nepamiršo atsilankyti ir apkirpti avelėms vilnų. Apie keturi kunigai dalyvavo. Vienas iš jų buvo smarkiausias — tai Çambridge kunigas. Jis atsinešė kokią lentelę su skylutėmis ir pradėjo šaukti, kad geriausi laigėjimai esą, tik 10c. durimas kaštuoja. Avelės susirinko apie tėvelį ir joms duoda durti. Vienas sykį durė — pradurė, kitą sykį pradurė ir jau avinui kailis pradeda skaudėti, sako, kad daugiaus nedursiąs, nes pinigų neturįs. "Durk dar kartą" — sako kunigas:— tau Dievas duos ir išlaimėsi. Man stebėtina, kad kunigėlis nesisarmatina toj viešoje publikoj pasirodyti taip vaikišku ir ypač Amerikoje, atkišęs rankas duoti laižyti.

Taip pat jie turi tenai "Palangos darže" pasistatę pašiuraitę, kaip jie ten vadina — "bažnyčia." Išryto suvažiuoja avys su avinais, piemuo suvaro į tą "bažnyčią" ir kad kerpa vilnas, tai kerpa. Žinoma, mieste žmonės nebeina į bažnyčią, tai jie sumanė pastatyti miške pašiuraitę, kur avelės susirenka ir ten kerpa vilnas, kiek jiems patinka, vis tai neva "dėl Dievo garbės."

Ten Buvęs.

UKĖSŲ KLIUBO PIKNIKAS.

Lietuvių Ukėsų Kliubas turėjo išvažiavimą laivu pereitą sekmadienį, liepos 15 d. Išvažiavimas buvo vienas iš smagiausių. Tik gaila, kad ne visi galėjo išvažiuoti, nes laivo kapitonas galėjo priimt tik tam tikrą žmonių skaičių, į kurį ir vaikai buvo įskaitomi lygiai su suaugusiais.

IŠVAŽIAVIMAS!

Rengia Sandaros 7 kp. Nedėlioje, liepos 29 d., ant Shamekho ukės, Ellis, Mass. (netoli Norwood, Mass.). Tad visi Sandariečiai ir Sandarai pritarėjai, ura į pikniką!

Kviečia Rengėjai.

ATVAŽIAVO IŠ LIETUVOS

Per pasidarbavimą ir storonę Boston BALTIC STATES FINANCE CORPORATION laivu "George Washington" atvažiavo sekanti keleiviai:

Šleikienė Bronė iš Dabužių dvaro, Kovarsko valsčiaus, pas Šleikį Kostantą, 20—6-th Street Cambridge, Mass.

Galinis Domininkas iš Kauno pas Juzę Galinienę, 99 G Street, South Boston, Mass.

Eismontienė Ona iš miesto Šiaulių ir **Eismontaitė Teklė** iš 89 Pasadna gatvė, miestas Šiauliai per brolį, Stasys Eismonta, 20 Knox St., Lewiston, Me.

Vincas Jankauskas iš miesto Kalvarijos į So. Boston, Mass.

Pradedant naujai paskirta KVOTA, su pirma diena Liepos šių metų, pirmieji svečiai iš Lietuvos pasirodė Amerikoje per Bostono BALTIC STATES FINANCE CORPORATION, kuriems buvo pirktos laivakortės ir daryti visi dokumentai per minimą Lietuvių Bankinę Įstaigą.

Taipgi norintiems atsivežti savo gimines iš Lietuvos į Ameriką visais reikalais kreipkitės laiškais ar ypatiškai, bus suteiktos pilnos informacijos DYKAI.

BALTIC STATES FINANCE CORPORATION
357 Broadpay,
South Boston, Mass.

PARSIDUODA

2 namai ir krautuvė bučernė So. Bostone, tuojau palei Broadway, lietuvių apgyventoj vietoj, biznis išdirbtas per daugelį metų ir daro **gerą pelną.**

Namai su krautuve neša randos $125.00 į mėnesį. Bučernė yra įrengta geriausia ir pilna tavoro. Viskas turi buti greitai parduota, nes savininkas apleidžia miestą. Gera proga sumažai kapitalo įgyti biznį ir namus. Prekė $14,000; $5000 įnešt.

VLADAS KLEMKA,
179 Norfolk St.,
Dorchester, Mass.
Tel. Dorchester 7404.

BIZNIERIAI, GARSINKITĖS "SANDAROJE."

Ofiso Tel. S. B. 3520.
Namų Aspinwall 0581
Advokatas
A. O. ŠALNA (SHALNA)
Lietuvys Advokatas baigęs du universitetu Cornell University su A. B. ir G. Washington University su L. L. B.
"Darbininko" Name
(antros lubos)
366 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

Pranešimas!

Pranešame visiems, kad mes perkraustėm savo krautuvę nuo 822 Washington gatvės po numeriu 110 Tremont gatvės, ant trečių lubų, kambario numeris 306. Nauja vieta yra patogi; važiuojant gatvekariu reikia išlipti ant Park St.; važiuojant eleveiteriu reikia išlipti ant Winter St., arba ant Summer St. Čia, kaip ir pirmiaus užlaikom deimantus, laikrodžius, ir drabužius vyrų ir moterų. Reikalaukit musų krautuvės katalogo; siunčiame veltui, tik prisiųskite antrašą ir 5c. pašto stampomis.

J. P. TUINILA,
110 Tremont St., (Room 306, 3-rd floor) **Boston, Mass.**

Vienatinė Lietuviška Bostone
APTIEKA
Receptus sutaisom Europos ir Amerikos Daktarų.
Užlaikom visokius vaistus, nuo įvairių ligų. Taipgi visokias Šaknis, Žoles ir Žiedus.
Tikra Lietuviška Trejanka 50c.
Prisiunčiame Vaistus ir per paštą.
Oficialiai įgaliotiniai Lietuvos "VAISTIJOS."
Jeigu kokių nors vaistų negautumet kitur, rašykit pas mus, mes turime. Atsakymui prisiųskite pašto ženklelį.
K. ŠIDLAUSKAS
Provizorius.
373 W. Broadway.
So. Boston, Mass.

IŠVAŽIAVIMAS

Rengia A. L. T. Sandaros 9-ta kuopa, Nedėlioje,
LIEPOS (JULY) 22 D., 1923 M.
Ant Stašio Ukės, Millis, Mass.

Prasidės 10 val. ryte ir tęsis iki vėlai nakties. Trokai išeis 9:30 val. ryte nuo 875 Cambridge Street.

Gerbiamieji! — Šis piknikas bus vienas iš linksmiausių, nes vieta yra gražiausia visoje apielinkėje. Yra graži lanka dėl visokių žaislų ir puikus sodas dėl pasėdėjimo po žaliais medžiais. Taipgi yra ir svetainė, kur visi galės linksmai pašokti. Kviečiame visus, o busite pilnai patenkinti. Taipgi bus visokių valgių ir gėrimų.

PASARGA. Važiuoti reikia į Dedham, o iš ten palei kartrekes 92 Willage St. į pikniką. **RENGĖJAI.**

AKIŲ SPECIALISTAS.

Silpnos akys sudaro didžiausią žmogui nelaimė. Ir kiek gyvenime beliktu vertės, jeigu akyse šviesa užgestų. Štai faktas: "Septyni žmonės iš dešimties turi dėvėti akinius." Ar jus tikrai žinote, kad jusų akys geros? Jei akių silpnumas ar galvos skaudėjimas apsireiškia, kreipkitės į patyrusį akių specialistą
J. L. PAŠAKARNIS, O.D.
377a Broadway, cor. E St.,
So. Boston, Mass.
OFISO VALANDOS: 9 ryto iki 8 vakaro. Nedėliomis pagal sutartį.

Lietuvių Garage.

Parduodame visokius automobilius, dalis ir reikmenis (supples). Išrandavojame automobilius dėl pasivažinėjimo; ir užlaikome ekspertą mekaniką dėl sutaisymo mašinas.

PETRAS JAKIMAVIČIUS.
541 East Broadway,
South Boston, Mass.

DVIDIENINIS PIKNIKAS

Rengia Amerikos Lietuvių Tautinės SANDAROS Naujosios Angliios Apskritys

Subatoj ir Nedėlioj Rugpiučio 4 ir 5 Dienose 1923

Tautiškam Parke, Methuen, Mass.

Subatoje prasidės 2 val. po pietų Gries geri muzikantai, bus linksmi šokiai ir žaislai. Įžanga tik 35c.

Nedėlioje prasidės 10 val. ryte. Bus įvairių dainų, prakalbų ir visokių žaislų. Taipgi skanių valgių ir gėrimų.

Šie piknikai bus gana skaitlingi, kadangi rengia **Sandaros Naujosios Anglijos Apskritys susidedantis iš 14 kuopų,** Vieta taipgi graži prie pat Lawrence. Taigi valio visi į pikniką susieiti su gerais draugais.

KELRODIS. Važiuoti svečiams reikia šiaip: karais arba automobiliais Lowellio keliu (Lawrence-Lowel Boulevard) iki Sawyer Street ir tiesiai į pikniką.

Ofiso Tel. S. B. 441
W. Newton 1463-W.
Lietuvys Advokatas
Veda visokias provas, kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.
FRANAS J. KALINAUSKAS,
414 Broadway, S. Boston, Mass.
(Virš Prekybos Bendrovės).

LIETUVIS GRABORIUS

Šiuomi pranešu vietos ir apielinkės lietuviams, jog laidotuves aprupinu kogeriausiai ir už pigiausią kainą negu kiti. Į apielinkius miestukus važiuoju ir už tai nieko nerokuoju. Dieną ar naktį kreipkitės šiuom antrašu:

P. J. AKUNEVIČIUS.
258 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Office Tel. 381.
Gyvenimo Tel. 2024-J.

AR ŽINOTE KAD

Žinomas senas biznierius
ANTANAS NAUIOKAITIS
208 West Fifth Street, South Boston, Mass.
ATIDARĖ visokių produktų krautuvę, kaip tai **Mėsos Markėtą** ir Grosernia. Kviečia visus apielinkės lietuvius kreiptis su pirkimu maisto ir kitų smulkmenų, čia rasite geras prekes ir mandagų patarnavi-

Tel. S. B. 2488.
DR. J. C. LANDŽIUS - SEYMOUR
Lietuvis Gydytojas.
Valandos 9-11 2-4 6-9.
506 Broadway,